

2013-1987

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
 GRANADA

El
 Estante
 Tabla
 1987

1/2
 12-2969

4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14

273-1907

Biblioteca Universitaria
 GRANADA

Re. _____

Estante _____

Tabla _____

Clasificación _____

13-2969

100/119

110

Biblioteca Universitaria
 GRANADA
 Sala *C*
 Expediente *14*
 Numero *119*

TERENTIANS

MAVRVS

P. 25315

Mc.

DE
 LITTERIS,
 SYLLABIS,
 PEDIBVS,
 ET METRIS.

Item, eiusdem argumenti,

MARII VICTORINI,

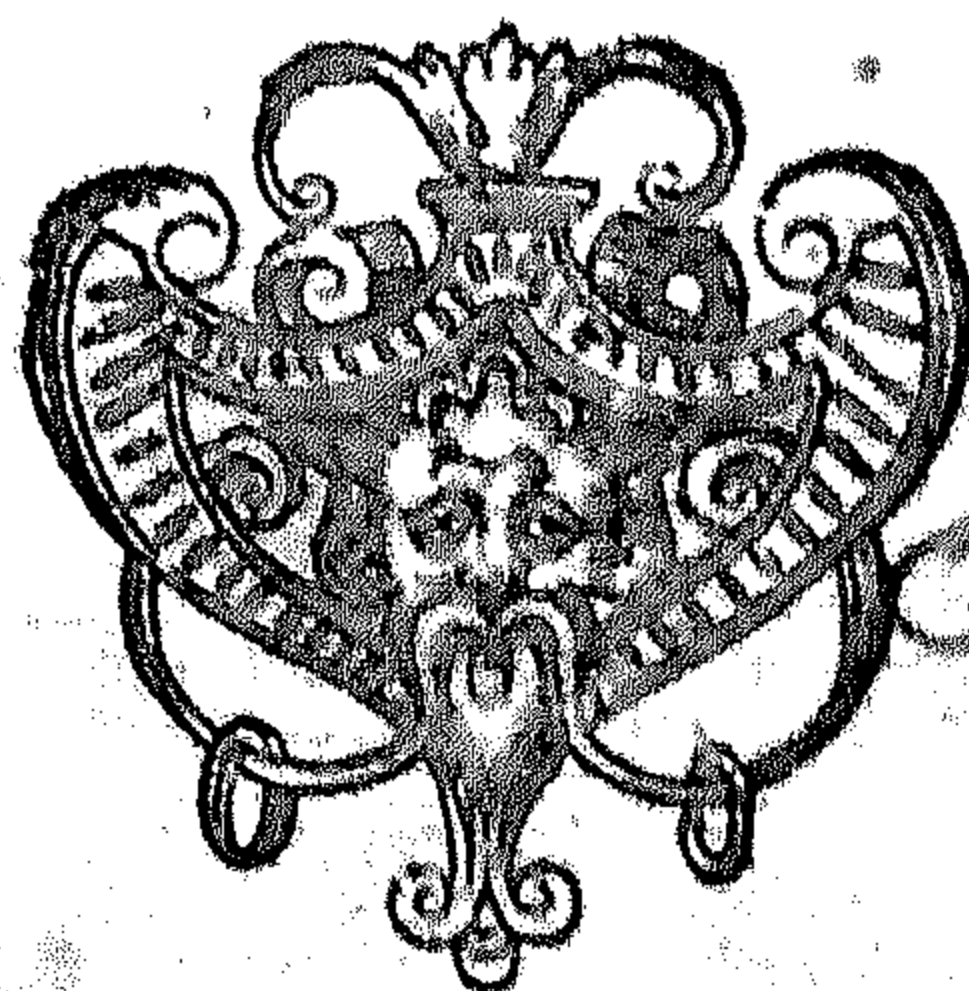
GRAMMATICI ET

RHETORIS,

DE ORTHOGRAPHIA, ET

RATIONE CARMINVM

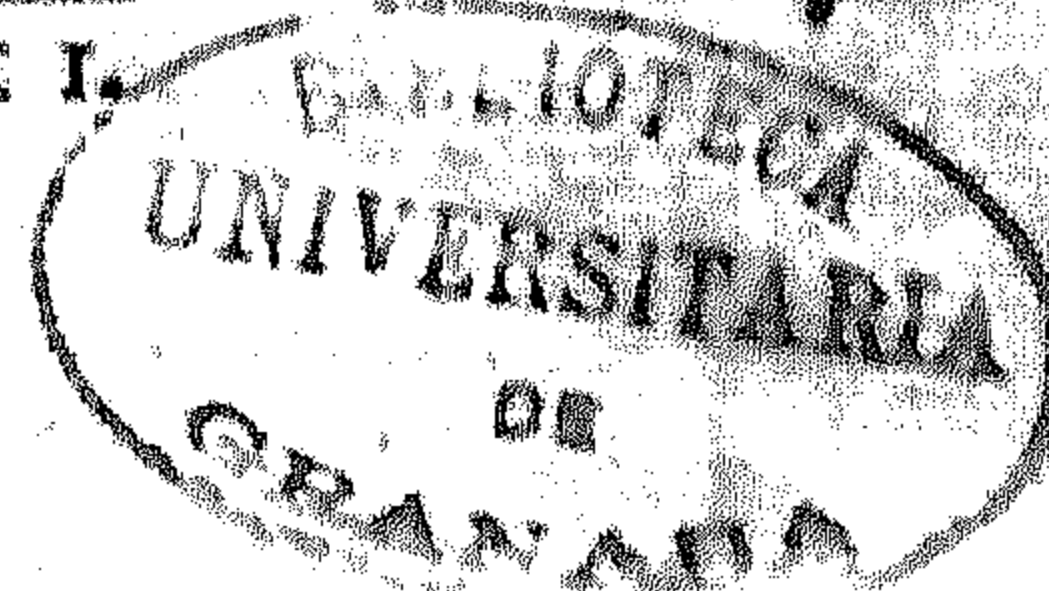
LIBRI IIII.

*Del Colegio de la Com.
 de San de Granada
 Adm. D. Bern.
 de la Com.*

Ex officina Sanctandreaana.

CIS. IO. XXCIIII.

TERENTIANI
MAURI IN TRACTATVM
DE LITTERIS, SYLLABIS,
PEDIBVS ET
METRIS

PRAEFATIO.

Carmen Gliconicum -- -oo -oo

--

vel Choriambicum -o -oo -o-

o-

oo

A V diui veterem virum
Vulgo dicere fabulam,
Quendam qui ter olympia
Vicisset Ioue preside,
Postquam accedere linidum

Virtutis senium videt,
 Dum victor cluet omnium,
 Matura se resolvere
 Legem pulveris & cibi.
 Sed ne corpoream repens
 Labem accerseret otium,
 Tale exercitij genus
 Commentum sibi dixerat,
 Quod solus gereret domi:
 Nervis mollibus invicem
 Junctis in teretem struem
 (Ceu parthus solet aut scythes
 Arcus cornibus extimis)
 Lenemnectere lineam:
 Talem assidue ligat,
 Dum sit funiculi modus
 Aptus qui puteo foret.

Haustos

Haustos hinc igitur cados
 Inis ab tenebris, aqua,
 Tam filo tenui trahens,
 Quod stringi nequeat vola.
 Nisus undique corporis
 Summos in digitos agit:
 Angustoque tenaculo
 (Donec lubrica sarcina
 Tanti per spatium caui,
 In lucem superam exeat)
 Alterna vice pollicum
 Certat vincere ponderis
 In praeceptis facilem fugam.
 Nil magnū gerere hunc putes:
 Et tantum in digitis opus:
 Cunctis visceribus tamen
 Occultus trepidat labor:

a 3

Totum cernere nec palam,
 Quo totum geritur, queas:
 Cæcis flatibus intimi
 Tenduntur laterum sinus:
 Et poples tremunt, & genu:
 Nec planta stabiles manent:
 Nil immune relinquitur,
 Et parua est via viribus,
 Mos certaminis, & modus,
 Sudor dum solitus cadit
 Nulla mole palæstrica.
 Sic nostrum senium quoque,
 Quia iam dicere grandia
 Maturum ingenium negat:
 Nec spirant animas fibra:
 Angustam studij viam
 Et callem tenuem terit:

Tantum

Tantum ne male desidi
 Suescant ora silentio,
 Quid sit littera, quid duæ
 Junctæ, quid sibi syllabæ,
 Dumos inter, & aspera
 Scruposis sequimur vadis.
 Fronte exite negotium,
 Et dignum pueris putes:
 Aggressus labor arduus,
 Nec tractabile pondus est.
 At mens tenditur acutus,
 Ne contenta sit obuijs:
 Rimantemve recondita
 Subtiles fugiant notæ:
 Ne discretio falsa sit
 Rerum, tam gracili modo
 Instat callida cautio:

*Ne sermo ambiguum sonet,
 Ne priscum nimis aut leue:
 Vocum ne series hiet,
 Neu compago fragosa sit:
 Vel sit quod male luceat
 Dum certo gradimur pede,
 Ipsi neu trepident pedes,
 Par examinis astus est.
 Ceu sublimia differas,
 Par est iudicij mora:
 Pompe gloria vilis est.*

TERENTIANI

MAVRI

DE LITTERIS

Carmen Sotadeum, seu Ionicum à maiore.

--UU	--UU	--UU	--
UU-UU	UU-UU	UU-UU	-U
-UUUU	-UUUU	-UUUU	
-U-U	-U-U	-U-U	
UUU-U	UUU-U	UUU-U	

*Lementa rudes quæ pueros docent ma-
 gistri,
 Vocalia quædam memorant, consona
 quædam:*

*Hæc reddere vocem quoniam valent seorsã:
 Nullumque sine illis potis est coire verbum.
 At consona quæ sunt, nisi vocalibus aptes,
 Pars dimidium vocis opus proferet ex se,
 Pars muta soni comprimet ora molientum:
 Illis sonus obscurior, impeditiorque:
 Vicunque tamen promittur ore semiclusõ,
 Vocalibus atque est minor, auctiorque mutis:*

His caca soni vis penitus subest, latetque:
 Ut non labijs hiscere, non sonare lingua,
 Ullumve meatum queat explicare nisus,
 Vocaliarictum nisi iuncta differarint.
 Res quum tenuis, difficile est probare verbis:
 Exempla solent sensibus admonere lucem.
 B quum volo, vel C tibi, vel dicere D, G:
 E, quae sonitum commodat hisce, si negetur,
 Et labra prementur simul, & reuincta lingua:
 Hec vim, tacitam sponte sua, nimisque mutam,
 Coniuncta, potentem sonitus facit latentis,
 Geminumque refert auribus ex utraque sensum,
 Si proprietates tradita, si regula nota est.
 Nunc singula quam possideant in ore sedem,
 Ictusque suos concipiant, & unde rumpant,
 Ut qui uero versu blaterabo sonitudo.
 A, prima locum littera sic ab ore sumit:
 Immunia rictu patulo tenere labra,
 Linguamque necesse est ita pendulam reduci,
 Ut nisus in illam valeat subire vocis:
 Nec partibus ullis aliquos ferire dentes.
 E, quae sequitur uocula, dissona est priori,
 Quia deprimat altum modico tenore rictum:
 Et lingua remotas premit hinc, & hinc, molares.
 I, porrigit ictum genuinos prope ad ipsos:
 Minimumque renidet supero tenus labello,
 O graiugenum, longior altera est figura,
 Alter sonus, atque temporum nota variata.
 Compendia nostri meliora crediderunt:
 Vocalibus ut non nisi quinque fungeremur:

Produ-

Productio longis daret ut tempora bina:
 Correptio plus tempore non valeret uno.
 Hinc ita minus scribimus, hinc & supremum:
 Una quoniam sat habitum est notare forma:
 Pro temporibus quae geminum ministrat usum.
 Igitur sonitum reddere quum uoles minori
 Retrorsus adactam modice teneto linguam:
 Rictu neque magno sat erit patere labra.
 At longior alto tragicum sub oris antro
 Molita, rotundis acuit sonum labellis.
 Y quam memorant, uocibus auia est latinis:
 Vocalibus autem quoniam iugata grecis,
 In nostra etiam uerba dabat frequenter usum,
 Subiecimus illam cui nomen V dederunt
 Vocalem, sonantes sibi quae iugaret omnes:
 Et sola sonum redderet ex sua figura:
 Quam scribere grauis nisi iugat Y nequibit:
 Hanc edere uocem quotiens paramus ore,
 Nitamur ut V dicere sic citetur ortus:
 Productius autem coeantibus labellis
 Natura soni pressior altius meabit.
 Hanc, & modo quam diximus I, simul iugatas,
 Verum est spatium sumere, uimque consonantum,
 Ut quaeque tamen constiterit loco priore:
 Nec tunc modo quum iungimus hoc ualebit ipsas,
 Sed si qua erit his altera uocalis adherens,
 Vis haec manet illis, quasi quum simul iugantur.
 Nam si iuga quis nominet, I consona fiet,
 V qualis erat permanet in loco sequenti:
 Et quum iaculum, aut dico iecur, Ionem, iuuenium,

Nil ordo secundis tribuit, prior inuatur.
 Versa vice si sit prior V, sequatur illa,
 Cum dico vide, contulit I, sonum priori,
 Ast ipsa manet tempore quo sonabat ante:
 Vocalibus hoc & reliquis prædita seruat:
 Ut vade, vent, vota refer, teneto vultum,
 Creuisse sonum perspicis, & coisse crassum,
 Vnde Aeolys littera fingitur digammos,
 Quæ de numero sit magis vna consonantum,
 Vocalis in istum magis quam versa sit usum.
 Sed ut altera quo referat, alteram sciamus:
 I, cum medio nomine sic erit locata,
 Vocalis ut illam latere ex utroque coartet,
 Baiana velut, peior, item Troia, vel huius,
 Ipsa (ut docui) consona fiet à sequenti:
 Et si brevis est, quæ posita est loco priore,
 Longam faciet non minus hanc consona sola:
 Ceu longa sit olim quotiens duæ sequuntur.
 Aut si nimium est hoc dare, vocalis ut una
 Fiat similis tempore consonis duabus:
 Atque i geminum scribere nos iubent magistri,
 I consona fiet, simul & sequens priorem:
 Et quom prior, est auxilio posterioris.
 Hoc u, simili si fuerit loco, nequibit:
 Quum dico labor, dico nives, plusia, nouales,
 Sola consonans ipsa fit, ut prius notasti:
 Perstat breuitas quæ fuit ante collocatis.
 Iam cætera non ordine quo solent, loquemur:
 Verum ut cuique est proximitas loci, sonivæ:
 Ne dicta prius me subigat referre rursus

Vicinia

Vicinia vocum, modico dirempta puncto.
 Blittera, vel p, quasi syllaba videntur:
 Iunguntque sonos de gemina sede profectos:
 Nam muta inbet portio comprimere labella,
 Vocalis at intus locus exitum ministrat:
 Compressio porro est in utraque dissonora:
 Nam prima per oras etiam labella figit,
 Velut intus agatur sonus: ast altera contra,
 Pellit sonitum de mediis foras labellis.
 Vtrunque latus dentibus adplicare linguam.
 C, pressus urget, sed & hinc hincque remittit:
 Quo vocis adherens sonus explicetur ore.
 G porro retrorsum coit, & sonum prioris
 Obtusius ipsi prope sufficit palato:
 At portio dentes quotiens suprema lingue
 Pulsauerit imos, modicæque curua summos,
 Tunc d sonitum perficit, explicatque vocem.
 T qua superis dentibus intima est origo,
 Summa satis est ad sonitum ferire lingua.
 K perspicuum est littera quod vacare possit:
 Et q similis, namque eadem vis in utraque est.
 Quia qui locus est primitus unde exoritur c:
 Quasunque deinceps libeat iugare voces,
 Mutare necesse est sonitum quidem supremum:
 Refert nihili k prior, an q fiet, an c
 Aut g quoque, vel c simili parique lege
 Addi (quasi desit) numero potest priorum.
 Nulli dubium est faucibus emicet quod ipsis
 H, littera, siue est nota quæ spiret anhelum:
 Quin hanc etiam grammatici volunt vacare:

14

TERENTIANS

Quia non adicit litterulis novum sonorem,
 Sed gracula quadam scholice nitela vocis:
 Vocalibus apte sed & anteposta cunctis,
 Hastas, hederas quum loquor, hister, hospes, huius.
 Solum patitur quatuor ante consonantes,
 Græcis quoties nominibus latina forma est,
 Si quando choros, Phyllida, Rhamnes, thyma, dico.
 Septem reliquas hinc tibi voce semiplenas,
 Vix lege solutus poterit ponere sermo:
 Has versibus apte quoniam loqui negatur,
 Instar tituli fulgidula norabo milto:
 Ut quamque loquemur, datus indicabit ordo.

F. L. M. N. R. S. X.

Imum superis dentibus adprimens labellum,
 Spiramine leni (velut hirta graia vites)
 F. Hanc ore sonabis, modo quæ locata prima est.
 Aduersa palati supera premento parte,
 Obstansque sono quem ciet ipsa lingua nitens,
 Validum penitus nescio quid cogit inire.
 L. Quo littera ad aures veniat secunda nostras,
 Ex ordine fulgens cui dat locum sinopsis.
 M. At tertia clauso quasi mugit intus ore.
 N. Quarta sonitus figitur usque sub palato,
 Quo spiritus anceps coeat naris & oris.
 R. Vibrat tremulis ictibus aridum sonorem.
 S. X. Has quæ sequitur littera, mox duæ supreme
 Vicina quidem sibila dentibus repressis
 Miscere videntur: tamen ictus ut priori
 S promptus in ore est, agitaturque pone dentes:
 Sic lenis, & unum ciet auribus susurrum.

X. Mixtura

X. Mixtura secunda geminum parat sonorem,
 S. Quia C simul & quæ prior est iugando misum.
 X. Retrorsus adactam solidant premiuntque vocem:
 Nihil Ausonys esse opus T sonare dixi:
 Et ζῆτα supremum, nisi graia verba cogent.
 Sed quorsum (ais) hoc discere, vel docere refert?
 Tradunt homines secta quibus pythagorea est,
 Arcana secuti physicis remota causis,
 Summas numeri non ita litteris valere,
 Græcus pueros ut docet insonans magister:
 Cum tollere cunctos iubet altius sinistras:
 Unum sit ut ἄλφα, & duo ζῆτα, & tria γάμμα.
 Diversa valent, alia docent, ordine nullo
 Referre putant, quæ cui sit sub ore sedes,
 Ut nos modo tentavimus expedire raptim.
 Aiunt aliquas faucibus exilire ab imis:
 Γάμμα, penitus κέππα sonat: ζῆ simul & χῆ
 Ictam grauius vocis opus fingere linguam.
 Si ζῆτα loquor, ζῆτα ve, υῦ, vel hispidum ρῆ,
 Et σῆμα (quod istis parili sede vibratur)
 Dentes sonitum fingere: δῆλτα, θῆτα, cum τῆ
 Itidem parili sede sequi: φῆ quoque cum πῆ.
 Hinc & numeri non similes habere summas:
 Et nomina tradunt ita litteris peracta,
 Hec ut numeris pluribus, illa sint minutis,
 Quandoque subibunt dubiæ pericla pugnae.
 Maior numerus quæ steterit, fauere palmam:
 Prasagia laei, minima patere summa:
 Sic Patroclon olim Hectorea manu perisse,
 Sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli.

*Hæc sunt quoniam viribus altiora nostris
 Si tam tennes res, tibi sic differo versu:
 Vitem ut tenebras, quas solet & soluta versis
 Oratio paruis minus explicare rebus,
 Sat duco meas hæc hucus occupasse nugas.*

DE SYLLABIS.

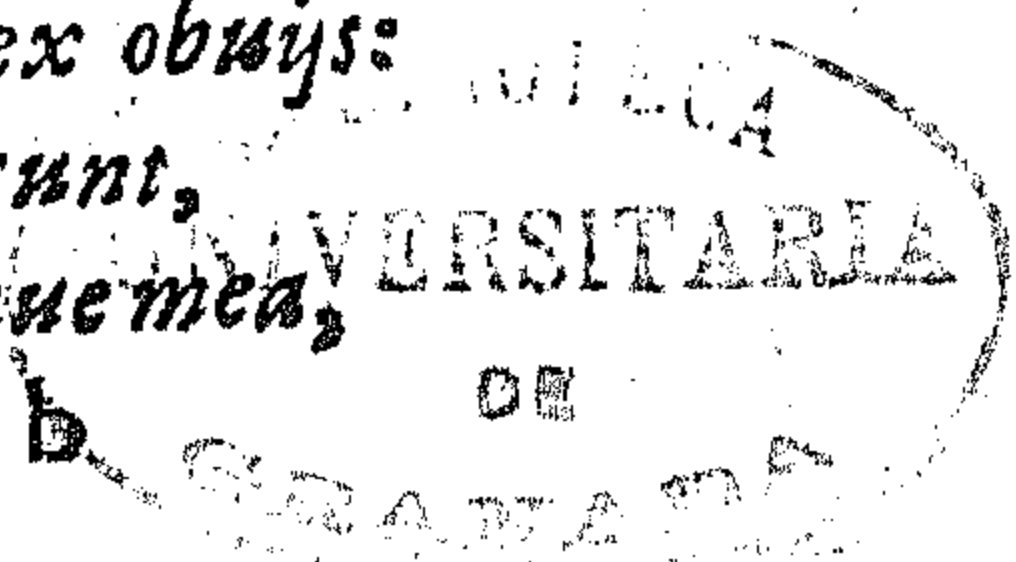
Carmen trochaicum quadratum catalecticum.

- u - u - u - u - u - u - u -
 u u u u u u u u u u u u u u u u
 - - - - -
 u u - u u - u u -
 - u u - u u - u u

Syllabas quæ rite metro congruunt heroico,
 Captus ut meus ferebat, disputatas atuli
 Versibus, sane modorum quo sonora leuitas
 Addita, styli subleuaret sicciore tadium.
 Hæc prius Bassine fili, & in gener Nouate mi,
 Perpolue, quam potestis, crebriore limula,
 Non pater tanquam. socræq, sed velut sim extrarius
 Intueri vos oportet, an satis sit litteris
 Singulis discreta recte, quæ cuique est, nativitas:
 Syllabarum (quas duabus iungimus vocalibus)
 Num minus sit scrupulose vis reperta, & prodita:
 Consonans si prælocatur una, quantum differat:
 Una vocalis duabus prædita est si consonis:
 Ne parum vel diligenter, lucidè ve expresserim,
 Quanta sit quæ comparatur pedibus hinc diuersitas.
 Sermo si planus pedestri se tenet modestia,
 Disputandi quem tenorem doctiores imperant:

Verba

*Verba si non adpetita, nec remota plurimis,
 Sed fere communis usus, & tamen non obuia,
 Carminis seruant honorem, non iacentis cantici:
 Quo super sedens trapeto, signa gyris temperat:
 Sufficit vitare labes, & carere sordibus:
 Pro statu rerum domare lineam fandi parem,
 Liberam schola nitore, vatis exuram stola,
 Quæ tropos omnes relinquat, & superba schemata:
 Negligens ut semet, ipsa laudem ab incultu ferat:
 Dum tamen rebus minutis (quas pedum liber quoque
 Vix queat proferre sermo noster offensa sine,
 Labili versu ministret in reusos exitus,)
 Rugulam seruans ubique, finis ut quarti pedis,
 Nominis, verbiue sine comma primum terminet:
 Hæc enim tome probatur metron hoc trochaicum.
 Hunc modum si competenti pertulit ductu stilus:
 Sine prouiso tenore cessit affectus labor,
 Acrius vos pendite ista, quam malignis moris est:
 Hoc domi clausum manebit, nec sinam nosci prius,
 Scrupulum quam vestra demat hunc mihi sententia,
 Opera nobis hæc inanis? aut in usum impensa sit?
 Sed labor vobis ferendus in legendo est maximus:
 Non enim cursim aut remisse tam minuta acumina
 Adsequi quicumque poterit, sed morosa intentio
 Tam legentis debet esse, quam fuit nobis quoque,
 Qui laborem prouocando, per domando tadium,
 Forsitan nec lecta multis, è latebris scalpsumus:
 Ardui laudem expetentes, non fauorem ex obuijs:
 Corrigenda si qua sane visa vobis hinc erunt,
 Non ero stulte repugnans, aut amans prave mea,*

Quin statim culpanda delens, praebeam rectis locum.
 Litteris autem latinis graeca quibus est formata,
 Quo statim discriminantur, ne sit basiliatio,
 Indices supra locam nominum, primas notas:
 Quando graece γάρμα, supra sua latinis littera est:
 K vel Q graecum putetur ne an latinum: e velo
 Neu vicissim qua latina proferas graeco sono:
 Haec erunt utrinque bina, qua parenti caliginem:
 Quia pari forma notantur, & soni sunt simplicis:
 Ceterum ἦτα, & Υ, & ω latinis a figuris discrepant:
 A latine, saepe ut ἄλφα, saepe λάμβδα scribitur
 I similiter, ἰῶτα, credi & C potest quod σίγμα sit.
 Versibus sed quum loquamur, quando graeca ponimus
 ἄλφα, ἰῶτα, λάμβδα, σίγμα, legem metri cogitatur
 Syllabis praescribitare, non figuris singulis:
 Ne quis hoc culpet, latina si notata non erunt.
 Artium parens & alitrix graeca diligentia est:
 Litterarum porro curam nulla gens attentius
 Repperit, poluit usque finem ad unguis extimum:
 Quod Latinus amulando, nec satis fidens suis
 (Exitus nam nostra lingua non capit tam plurimos)
 Attamen, fandi paravit non secundam copiam.
 Congruens idcirco duxi in hoc opus de syllabis,
 (Quod recepi nunc loquendum) litterarum origines
 Inde deductas locare: quo probarem planius
 Et simul quam multa Graecis nostra non respondeant,
 Quaeq; respondent, ab ipsis esse nobis tradita:
 Artis inde origo manat, lingua non tantum patet.
 Ergo Graecis esse septem scimus e vocalibus
 Η & ω, quae bina pedibus subministrant tempora:

E &

E & o breues vocari singularis temporis:
 Ceteras tres quae supersunt διχρόνοις cognominant,
 Corripit quod saepe, eadem saepe produci valent:
 Ἄλφα primum est: inde ἰῶτα, tertium quod Υ vocant:
 Porro cunctas nostra lingua quinque vocales suas,
 Corripit quod nunc easdem: nunc easdem protrahit,
 Utitur longis, & isdem breuibus aequae fungitur:
 Nec breuem semper requirit, semper aut quae longa sit
 Omnibus, sed quinque semper utitur ceu dichronis:
 Inde multa syllabarum nascitur diuersitas:
 Quia nec illae διχρόνοι tres, graeca quas vox nuncupat,
 Litteris nostris eosdem semper exhibent sonos:
 Ἄλφα, nos Α nominamus, ἰῶτα sic Ι dicimus:
 Tertiam Romana lingua (quam vocant Υ) non habet:
 Huius in locum videtur V latina subdita,
 Quae vicem nobis rependit interim vacantis Υ:
 Quando communem latino reddit, & graeco sonum.
 Interim vocalem, & ipsum sumpta propter quod tamē
 Non tuendo, syllabarum saepe mutat regulam:
 Scilicet non consonantem quando vocalis ligat
 Syllabam, sed cum duabus adimms vocalibus:
 Si prior locetur, ipsa consonans tunc redditur.
 Porro vocalem secuta, vim tenet vocalium,
 Et sonos utrosque iungit, unde diphthongos eas
 Graeciae dicunt magistri, quod duae iunctae simul
 Syllabam sonant in unam, vique gemina praeditae
 Semper effectum duorum temporum custodiunt,
 Sive producto efferantur, sive correpto sono.
 Fronte quod prima videri forsitan mirum potest,
 Esse correptam duorum temporum quod dixerim:

b 2

Sed pedum exequendo formam, res erit probabilis:
 Non minus nanque & Latinas saepe correpto sono
 Promimus, quanquam duabus aditas vocalibus,
 Quae pedibus aequae ministrant bina & ipsa tempora.
 Planius quo fiat istud, ante diphthongos loquar,
 Graeca lingua quas frequenter, quâsq; raro interserat:
 Ita patebit nostra Graecis cum sonis diuersitas.
 Αλφα, & E, & O priores, iōta diphthongos creat
 AI & EI & OI, parentur ut duabus litteris:
 Sic & Υ sequens easdem reddit Au & Eu & Ou:
 Iōta tantum & Υ videmus subditas vocalibus:
 His enim solis duabus, quinque preponi solent.
 Neutra porro de duabus, ante tres istas, data
 Αλφα, & E, & O, valebit esse diphthongi soni,
 Syllabam nec edet unam, sed duae voces erunt:
 Esse diphthongos & alias rariores diximus,
 Υ sibi tantum iugantes, iōta queis non subditur:
 Ωτιός ut tradunt magistri, sic & ῥόδα copulant:
 Esse sed longas utrasque litteras primas palam est:
 Nec fuit longis iuganda vel breuis vocalium
 Syllaba, ut diphthongos vlla temporum fieret trium:
 Non ita est: nec prima longis Υ dedit nativitas
 Vtriusque, verum origo iure diphthongos fuit:
 Tempore instanti quod αὐδᾶ, ῥόδα perfecto facit:
 Sic ὁ αὐτός separatum, ὠτιός immistum sonat:
 Ergo diphthongo creata, Υ sibi adnexam tenent:
 Det licet longam priorem flexa declinatio:
 Vel duas partes in unam contrahat confusio.
 Quin & Υ loco priore iōta si subiunxeris,
 Effici diphthongon unam posse, nec plures reor:

Υies

Υies ut dicunt, αἰολογία μῆα, & talia.
 Porro diphthongos Latini quattuor fixas habent,
 Quattuor ideo separati, quinta quod sit rarior:
 Ex quibus statim videbis non ut in Graecis sonis
 Iōta subiungi, necesse est alteram vel V dari:
 Semper E vel V Latinas posse subdi ceteris:
 Αλφα semper atque iōta quem parant Graecis sonum,
 A & E nobis ministrant: sic enim nos scribimus:
 OI militer O & E fit, iōta quod Graecum fuit.
 Au & Eu quum copulamur, V secundam iungimus,
 In vicem Graecae: quod υ ψιλόν subdita est vocalis V.
 Graeca diphthongos OΥ litteris tamen nostris vacat:
 Sola vocalis quod V complet hunc satis sonum.
 E, deinde iōta, Graeca quod diphthongos Ei sonat
 Non erit semper necesse copulatas scribere,
 Seu latina: seu iugetur graeca longa syllaba:
 Iōta solum quod videmus saepe produci, vel I:
 Ιλιον nam sic iubemur scribere, & producere:
 Dico siue fido longae sunt priores syllabae:
 Nec tamen nos E necesse est, post, I subnectere:
 Nec potest diphthongus aliter e duabus litteris
 Ista componi, nisi ante principali in corpore
 E subesseratio monstret, atque origo nominis.
 Δεῖμ & inde sic notamus, quia δεῖμ & reprehenditur:
 Inde μαδείαν oportet scribere isdem litteris,
 Quia δεῖ & nō minus & istic (ut videre pro palam est)
 Ipsa demonstrat subesse compositio nominis.
 Scribimus si quando υῖ & iōta solum sufficit:
 Nulla precedens origo quia subesse monstrat E:
 Porro diphthongon notamus quando υῖ κείν scribimus,

b 3

Ητα quod compago ficti comprehendit nominis:
 Νη, & ἦεν nanque iunctis, conditum est vocabulum:
 Quippe non cedendo, semper queritur victoria:
 Litteram nanque E videmus esse ad ἦτα proximam,
 Sicut O & ω videntur esse vicine sibi:
 Temporum momenta distant, non soni natiuitas:
 Inde vertunt hanc in ἦτα saepe diphthongon Graij:
 Quando quos ἰππεῖς solebant, aut ἄχαιεὺς dicere:
 Λαίονα, ἰππῆσq; ποίησ, aut ἄχαιεὺς nominant,
 Νόσque Medeam latine sic in usum vertimus:
 Nomen & regina gessit quod furens Amazonum:
 Sic & αἰνείων Achaens, noster Aenean vocat:
 Sic erit nobis & ista rarior diphthongos EI.
 E videmus quando fixam principali in nomine.
 Etur in siluam necesse est E & I connedere.
 Principali nanque verbo nascitur, quod est EO.
 Sic oueis, plureis, omneis: scribimus pluraliter,
 Non enim nunc addis E, sed permanet sicut fuit:
 Lector & non singularem nominatiuum sciet,
 Vel sequentem, qui prioris saepe similis aditur.
 AV & EV quas sic habemus cum Graijs communiter,
 Corripit plerumque possunt temporum saluo modo,
 Sive graecis, seu latinis inserantur versibus.
 Aut age, inquit ille vates, saepe dixit, aut ubi:
 Dixit aurunci quod eque barbarum est producere:
 Pes ubique lege constat, prima cum correpta sit,
 Consonans & una plenum non queat tempus dare.
 Et lupicem, dixit idem, finis est versus quidem:
 Pes tamē nō est trocheus, quia diphthongos extrema est:
 Dactylus nam pes & ille est, inube nati cen duo:

Αὐέουσαν

Αὐέουσαν inquit poeta, sic & αὐτάς corripit:
 Εὐπολίη, πειθήνη & εὐνοῦν, aut poetam εὐρηπίδην:
 Syllabas primas necesse est ore raptim promere:
 Tempus ad duplicem manebit, nihil obest correptio.
 AV tamen capere videtur saepe productum sonum,
 Auspices quum dico, & aurum, sine graecis αὐγίων.
 Mira nec putanda nobis talis alternatio est:
 Dichronon quod ἀλφα, nouum est, sicut a nostratibus
 Inde communem ministrat sola diphthongos sonum:
 Eu manet correpta, semper est quod E graecum, breue:
 Litteris E latinis saepe quum sit dichronos,
 Facta diphthongos nequibit esse producti soni:
 Nec pedes idcirco fraudat temporum iusto modo:
 Hanc enim si protrahamus, A sonabit, E, & V:
 Syllabam nec inuenimus ex tribus vocalibus,
 Sic Aristaeum notamus quattuor per syllabas,
 Quod sibi diphthongos etiam tertiam non iungit V.
 His ita exceptis duabus AV & Eu quas rettuli:
 I & O duae supersunt quinque de vocalibus,
 Ante vocales locari littera O tres non potest,
 A, vel I, vel V, coherens duplicem ut reddat sonum:
 Ceterum quod e secundo copulata cum loco est,
 Reddat α, diphthongon esse, traditum supra tenes.
 Diximus rarum esse Graecis ἰῶτα post Y iudere:
 Verum enim nec praeciosari sic apud Graios potest,
 Aedat ut diphthongon unam de duabus vocalibus:
 Littera nam nomen ipsum, ἰῶτα quod graius vocat,
 Siquis in metro locabit syllaba ut fiant duae:
 Non potest diphthongos esse in duabus litteris.
 Consonans prior locata quia fit & Graios apud:

6 4

Quod tibi exemplo probare versus herous potest:
 ὄτος ἰῶτα γῆραπυ versus si principium sit:
 Pes erit primus trocheus, sed facit spondion hunc
 Prima vocalis notari iōta quagraium incipit:
 Syllabas licet videri potius has Græci velint
 Esse communes, easq; dicunt non vnas magis.
 Quæque vocalis sequetur quando supremam breuem.
 Imagis Romana lingua non potest premittere,
 Aedat ut diphthongon nulli nexilis vocalium:
 Consonans quòd semper hæc fit ante vocales data:
 Quippe iacula quādo dico, vel iecur, Ionem, aut iubā:
 Consonans effecta ubique est, quæ fuit vocalis I.
 Quæ sequuntur vim tenebūt (quam prius) vocalium.
 Quin & ipse quom ingantur I, & V, quo differant
 Vt prior quæque est locata, proderit distinguere.
 I prior si conlocetur, V sequens correpta sit,
 An soni prolixioris, nulla differentia est,
 Consonans quia semper ista iuncta fit vocalibus:
 Iuno quum dico, aut iuuenens, nulla differentia est:
 Quippe IV diphthongos esse græca nequaquam potest,
 Quod soni tres implicentur & tribus vocalibus:
 Quando sic græce notatur OY, ut sit O & Y simul:
 Iōta queis si prælocetur, tres videmus voculas,
 E quibus constare supra syllabam negauimus.
 Sic iōd iōd tragædus, graius & ceryx sonat:
 Sic iō matres latine, sic Iulum dicimus:
 Quia duas edat necesse syllabas quum prædita est,
 Quas videmus separatas esse vocales duas:
 Vim vel amittat priorem, quom fit una syllaba:
 Consonans nanque inuenitur quando dico Iulius,

Sine

Sine Iuno, sine iustus: Porro quom præcedet V,
 Consonantis vim ministret (omnibus vocalibus
 Nexa) semper hæc necesse est, syllabam nec diuidat,
 Et sonum mutet priorem, vade quando dicimus,
 Vel venito, vel videro tot volatus vulturum,
 Ante consonam V reperta sola, siue in syllaba,
 Vnus, aut ubi, vel vnde, & vmbro quando dicimus,
 Obtinet vocalis usum, sicut I quom prædita est.
 Quanta verò sit potestas singulis iunctis sibi,
 Scandimus si quando versum quolibet metro datum,
 Vt prior quæcunque curret, hoc pedes discriminant:
 Nanque si momenta quæ sint literarum examines,
 Consonantem aut quas necesse est consonantes effici,
 Tempus unum iam tenemus esse correptis datum:
 Bina productas habere nec minus compertum est:
 Tempus autem consonantes diuidunt unum due,
 Inde quæ duplex habetur, tempus integrum dabit:
 Ergo correpta iugatur una quando consonans,
 Siue vocalis referri quæ potest in consonam,
 Sescuplum tempus necesse est adere istam syllabam,
 Quæ duplex habere posset ab duabus consonis,
 Ac per hoc, producta per se, quæ duorum temporum est,
 Consonæ quom subiugatur vel relate in consonam,
 Temporis parte atque duplo sit, necesse est, prædita:
 Hoc sub exemplis videbis esse planum nominum,
 Syllabas ex his duabus quæ parant vocalibus,
 Iuno, vita quando longas, vel iube, aut vigor, vetus.
 Consonas fieri necesse est hic priores litteras,
 Quæ sequuntur ut fuerunt esse vocalis soni.
 Temporis momenta longæ possident partem & duo:

b 5

Sescuplum breues habere partem & unum conuenit:
 Pars enim ista non sequenti prorogat tempus suum,
 Sed priori, pleniore si indigebit tempore.
 Syllabam nam iam peractam quom sequetur I vel V,
 Illa porro breuis quæ in unam consonantem desinet,
 I, sequens partem rependet quam ministrant consonæ:
 Hoc & V prestare poterit, quom tenebit hunc locum:
 Rursus exemplis agendum est ergo, quo sit planius,
 Syllabam breuem ante ponam desinentem in consonam:
 At inbam pes ut pareretur, sit vel aliter, at vigor,
 Sic enim partem videbis huc redire temporis:
 A breuis dum consonanti T propinque iungitur,
 Tempori suo ab eadem consona partem irahet,
 Sescuplum quod dico sic fit: plena quo sint tempora,
 I dabit partem residuam, quam ministrant consonæ:
 Hoc & V pedem locare si velimus, at vigor:
 Longa fit sic prima posita tunc duorum temporum:
 Et breues ambæ manebunt insequentes syllaba,
 Quattuor pedem peractum cernis esse temporum.
 Iuno porro, siue vita quum pedem primum occupat:
 Consonans effecta quum sit quæ prior locatur I,
 Et sequens producta, quippe bina præstet tempora,
 Parte conscri videmus atque duplo syllabam,
 Hinc pedem si caperimus adere iterum dactylum,
 Quia breuis vocalis exeat in sequenti syllaba,
 Tertiam addamus necesse est utique correpti soni:
 Pes quidem reddetur ipse, non tamen pars temporis
 Consona facta prioris, cernimus quo cesserit.
 Ergo ut effectus probeatur, consonans quom fiet I,
 Non erit locanda prima, quando versus nascitur:

Syllaba

Syllaba sed in secunda, quæ breuis cum consona
 Esse poterit, priores quæ pedes adiunimus:
 Sescuplum quæ sola præstat, temporis parte indiget,
 Vi sit at in, pes, & inde versus ortum sumpserit:
 Ergo in quia nunc secundo collocatur in loco,
 I sua (quam consonantem non negamus redditam)
 At facit longam, tenebat sescuplum quæ temporis:
 Nec secus partem retrorsus T dabit quom consona est.
 Sic at vi pes absolutus, fiet at in par ei,
 Syllabas longas habebunt hi pedes binas ita,
 Dum sit prior inuatur, & sequens producitur.
 Porro quom producta prima est, si sequatur consonas,
 Efficit duplum atque partem, non (ut illic diximus
 Ante partem & inde dupli. prima quod non sit breuis,
 Sol tibi, velut poeta signa quom dicit, dabit,
 Sufficit productam primam temporis duplum dare,
 Pars residua consonantis unius vel proxime
 Ita vacabit, ut vacabunt quando plures consonæ
 Sponte productam sequentur, non egent subsidij.
 Trās mare, atq; insignis Auster, si in pedem conuenerint,
 Est adhuc quo separate I & V differant:
 I media quum locatur hinc & hinc vocalium,
 Troia, siue Maia dicas, peior, aut ieiunium,
 Nominum primas videmus esse vocales breues:
 Itamen sola sequente, duplum habere temporis:
 Ergo vel loco duarum consonantium frangitur:
 Vel gemella si locanda est, ut videtur pluribus,
 Bis tibi vocalis eadem præbet usum consonæ.
 Ante vocalem, sequendo cum priore syllaba,
 Prædita & mox in sequenti, iure quo fit consonans:

Hoc in his tantum invenimus nominum vocalibus,
 I secundo conlocata, consona ut valeat loco,
 Ante vocales quod alias quum locatur, exhibet.
 V similiter si conlocetur, ut favor quum scribimus,
 Nil inuabit A priorem media facta consonans:
 Temporis quia parte tantum fungitur, quom ut praedita
 Vel licet ponas gemellas, sicut in verbo inuo, (est:
 Ante, quae locatur I, fiet ab V sequenti consonans:
 Ipsa vocalis manebit V brevis sicut fuit:
 V secundam in consonantem transfert vocalis O,
 Sic prior vocalis V quae tempore uno praedita est,
 Temporis parte adiunatur sequenti consona:
 Sescuplum tempus videmus, longa quum poscat duo:
 Proderit nil ergo gemina sicut I bis profuit,
 Quom facit longam priorem Troia, Maria, & talia.
 Perdere V quia sic videtur usque vocalem sonum,
 Alteri quom prelocatur: nam facit vita, & valens
 Sordidum quiddam, videmus abs onumq, excludere:
 Aeolica gens tunc digammon deniq, illam scriptitat,
 Mutet ut situm figura, quando mutabit sonum:
 Nominum multa inchoata litteris vocalibus
 Aeolicus usus reformat, & digammon praeficit:
 Aeolica etiam dialectos fere est mista Italia.
 Hesperum quem dico graece, vespertum cognominat,
 Esia sic Vesta facta, vestis, eodis dicitur,
 Iva quam graece vocamus, vim iubet me dicere:
 Eae est multis in usu, & magis poeticum est,
 He enim nativa vox est, ille ver hoc dicitur:
 Quos Homerus dixit ἐνέτους, ille Venetos autumat:
 Viola flos qui nuncupatur, hunc Gray vocant ἴον:

Et

Et Iolans, violens fit, crede Marco Tullio:
 Quamquam ἴον dicunt Achai, hanc ἴον gens Aeolis:
 Plura Sappho comprobavit Aeoliis, & cateri.
 V latina sic obesa, sordet à vocalibus,
 Prorsus segregandas sic ut has utrasque existimem:
 Nomen I quod consonantis, V vicem solam gerat:
 Hanc enim sensu per artem tradito dignoscimus,
 Illius conversionem & vox, & aures arguunt.
 Hac erit lex his duabus I & V quas rettuli,
 Syllabam per semet ipsa quando nudam copulant:
 Consonans nec vlla iunctis quaedam praepositur.
 Nam media post consonantem cum datur vocalis I,
 V dein si consequatur, syllaba una non erit,
 Ut pius quum dico, dius, ocius, vel Caelius,
 Nulla diphthongos quod ante iōta permitti sinit:
 Media porro si locetur V, fit una syllaba.
 Ecce rursum discrepare litteras istas vides:
 Nanque cui si quando dico, non erit dissyllabon:
 Nec tamen diphthongos ista consonante praedita
 Poterit esse, quae videri non potest quum libera est:
 Hoc enim solum adsequetur, quod digammos non erit,
 Anteposta quum sit ipsa, tum sequens vocalis I:
 Nam nisi insequatur aliqua consonantum littera,
 Cui brevis manebit, atque longa fiet addita:
 Cui super non digna dixit hyemis, & solis mala,
 Dixit & cui tu fauos, pes hinc mihi primus sat este
 Sic enim vel prima longa, vel prior, fit syllaba:
 Dactylus nam cui super: cui tu sequens, spondaeus est:
 Consonans quia post sequuta tempus adiunxit breue:
 Hanc breuem sed ante nobis peruidendum est syllabam,

Una consonans secuta, quatenus longam creet,
 Ipsa nam vel secum habere consonantem debuit,
 Vel duarum post sequentium subleuari tempore:
 Ante quod nobis liquere non potest, si non prius
 Consonans qua prima in ista syllaba cui scribitur,
 C magis, vel Q notari debeat, dispexeris.
 Sapius quia C locare plurimis iam moris est,
 Sic enim constare poterit, e duabus quae magis
 Nunc locum vocalis habeat, V prior, vel I sequens:
 Namque si cu praferatur syllaba fient duae,
 Tertia his quod implicari nulla vocalis potest:
 Sed duae fient seorsae syllabae per se breues:
 Cui super sic inueniri dactylus iam non potest:
 Syllabas sed pes habebit quattuor totas breues.
 Principale sed videmus esse quis quo nascitur,
 Cui dativum quando casum ratio sermonis periet.
 Casus & secundus ante, qui facit quibus probat,
 Q duarum praeditam esse syllabae vocalium:
 Quartus & casus priori non repugnat regula,
 Nec minus Q perseverat quum loquor pluraliter,
 Casibus cunctis iugamus quando vocales duas,
 Qui facit quorum, deinde mox quibus, quos, a quibus:
 Isque Q nunquam reuelli propalam est pronomini.
 Dubius autem quia videri numerus, & casus potest,
 Quom dativo singulari prima Q praescribitur,
 Et potest plurale qui lector aliquis credere facile,
 Ac simul nutante casu tardius sensum sequi:
 Usus, ut solet, reliquit veritatis regulam:
 Litteram & dedit propinquam, dum studet compendio.
 Ergo per C iam videmus cui notandum litteram:

Hanc

Hanc enim V post insecuta, praeditam docet sibi:
 Et cohaerens i, secundo quando connexa est loco:
 Quippe Q, non constat aliter, quam duabus C & V:
 B velut, vel K, quod esse Q vides muti soni:
 Q velut sit C & V quoque plenius quod postmodum.
 Sic in unam Q redactae congruerunt litteram,
 Portio ut nunc consonantis V videri, rectius,
 Litterae vocalis habitum quam tenere debeat,
 Namque Q praemissa, semper V simul iungit sibi,
 Syllabam non editura ni comes sit tertia
 Qualibet vocalis: illis hoc & exemplis proba, (bimus,
 Namque equos, vel equor, quastus, aut aquam quom scri-
 Et queo, & querela, quercus, & quater, Q praedita est:
 Et vides qui quoque, similiter esse vocales duas:
 Unde si dematur I, & sola sit vocalis V,
 Non erit iam Q necesse syllabae praepone:
 Sicut illic, quom querela, aut equor aut aquam notas:
 Sed magis C, sola namque subditur vocalis V:
 Curro quom dicis, cupido, curro, vel custodio:
 Unde nomen qui sequendi rectius scribi putant,
 Si prius Q collocarint, V & O subiunxerint,
 Quia sequor easdem habebat, unde nomen nascitur:
 Non videntur obtinere veritatis regulam:
 Quia sequor duas videmus esse vocales simul:
 Et locamus iure tunc Q, exigente syllaba:
 At secundus ut sit, una ponitur vocalis V.
 C locari debet ergo, quando solam copulat:
 Quippe origo prima verbi non manet iam nomini.
 Caterum vocalis illis si iungitur tertia,
 Q necesse est prima deur, & sit una syllaba:

Nomina ut supra relata iam satis nobis probant.
 Non tamen prior V videri facta consonans potest,
 Consonans quia de duabus effici prior solet:
 Nuda sed prior: quæ quando nec subacta est consona,
 Quando non digammi sumit neq; figuram, neq; sonum.
 Tunc sonus vocalis illi, qui solet quum libera est:
 Prædita est vel consonanti, tunc enim est vocalis V.
 Sed tamen videmus illam consonæ vim sumere,
 Tenuia ut dixit poeta nobis ire vellera,
 Longa sit nam ten nunc, quom sequatur V & I:
 Nec minus vocalis una si sequatur hanc, potest
 Consona præbere vires: & digammos effici,
 Genna cum labant Daretis, ager est anhelitus.
 Nec potest & hoc liquere, an I putemus consonam.
 Longa cui super paretur ceu duabus consonis:
 Alteram quia consequendo, semper I vocalis est:
 Tertiam & casus sequentes esse vocalem docent:
 Imò si nunc V putamus esse vocalis soni,
 I magis vocalis esse iudicanda est subsequens.
 Nunc quod hanc diphthongon ergo ex V & I sit, dici-
 Non ut V nunc sit latina, sed magis græcū sit u, (mus:
 Evia quum dicunt, & vias, tale quid cui ut sonet:
 Temporum & per se duorum non requirat consonam:
 Cui super, sed tale fiat, quale dudum trans mare,
 Longa, quom reddit vacantes quæ simul sunt consonæ:
 An magis cui nos oportet per duas ii scribere?
 Quia sequens casus videtur hoc sonare, qui facit
 Quius, ut Troia atque Maia de tribus vocalibus:
 Cui super nil ut inuenitur à propinqua consona:
 Quando quius longa prior est, facta cum sit cōsonans.

Hæc

Hæc putari colligenda, tu sequere quod voles:
 Nec minus natura varia est consonis in litteris:
 Digerunt quidem magistri quando pueros imbuunt,
 Sed rudes ne prægrauenitur, parcius discriminant:
 Nam novem mutas vocarunt, semiuocales item
 Esse septem tradiderunt: ordo uterque notus est.
 De novem tres (ut vacantes) separandas convenit:
 Una nam spiramen addit omnibus vocalibus,
 H. Hasta quando, & hederæ dicis, hister, hospes, atq; his-
 Quattuor solis adheret consonantium litteris. (mus:
 Inserit si quando græca sermo noster nomina,
 Quom choros, rhamnū, necesse est Phyllidem, thimum
 Sola nec vocalis usum, nec tætur consona, (loqui:
 Tempus aut ministrat ullū breuibus vsquam syllabis:
 Et tamen vim consonantis adimit una in syllaba,
 Prædita est quoties duabus v & i vocalibus,
 Huius, aut huic: solemus nam frequenter dicere
 V digammon esse, nunc iam non sinit, nec consonam
 Esse, quia semper necesse est, quom carens spiramine
 Ante vocalem locatur, ut vigor, valens, vetus.
 K. K similiter otiosa cæteris sermonibus,
 Tunc in usu est quom Kalendas adnotamus, aut Ka-
 Sæpe Kæsones notabant hæc vetusti littera. (put:
 Q. Q vacare prorsus omni diceremus syllaba,
 (C quod eius inuenitur posse subdi pro sono)
 Casus unus ni probaret rectius poni semel,
 Syllabam iunctis duabus quum facit vocalibus,
 Ut satis sumus locuti iam priore pagina.
 Nunc loquar natura quæ sit omnibus, quæ & singulis:
 Nulla nam mutis facultas ad sonum adendū data est

c

Labra fixa, vincta lingua est, exitus nullus pater,
 Nexa (si non adiungetur) cuiuslibet vocalium.
 Nanque b vel c sonat, porro d g & ceteras
 Quisque, at si non resignet labra vocalis comes
 Syllabam fingas ut ante, litteram qui proferas?
 Seminocales videmus oris exprimi sono
 Posse vel solas, adherens nulla vocalis licet
 Exitum plenum ministret nuncupanda littera.
 Verum enim binæ ligari non queunt muta simul,
 Syllabæ si quando binas postulat bunt consonas,
 Nominis verbive cuius que tenent primordia:
 C modo, aut P copulare subditam T sic solent
 Non priores, sed secunda dum latina in syllaba,
 Nactus ut dicas vel aptus, sanctus aut Neptunius:
 Ceteris natura non est, ut due iungi queant:
 Seminocales oportet segregare adtentius:
 Quas quidem, quia nominatim versus indi non finit,
 Ordinis signabo numero, que sit hac quam disseram
 Titulus prescribet iste discolor sinopide.

F. L. M. N. R. S. X.

F. Prima mutas nec sequetur, nec potest precedere,
 Ipsa gemina nec locari simplici in verbo potest:
 Suffice, & suffer, vel offer est quidem duplex sonus,
 Partibus sed ex duabus verba coniungi vides:
 Et prior non hac eadem terminatur littera:
 Sed sonum confundit ipsa partium confusio.
 Quattuor post hanc locatas græcis vdas nominat,
 Lubrica est natura in illis namque, & alternus vigor,
 Nunc enim vocalis usum, nunc ministrant consonæ:
 Et pedum vel hinc, vel inde subleuant discrimina:

Hinc

L. Hinc sibi primam atq; quartã seminocalis potest R.
 Subdere ista quã loquebar, quando flabra & flosculos.
 Fratrem item, frugẽ, atq; frondẽ, fraudemq; atq; talia
 M. Non item potest secundam copulare & tertiam. N.
 Quia secunda mugit intus abditum, & cæcum sonum:
 N. Tertiam nec ullus illis sermo Romanus ligat. L. R.
 Nec sinas errare puerum, quando daphnin scripserit,
 Seminocalem locandam primam ut istam existimet:
 Quippe nos si quando græcum & necesse est exprimi,
 P & h simul solemus, non latinam hanc ponere, F.
 Cuius a græca recedit lenis atque hebes sonus, Φ.
 Phosphoron, Phrygasq; nam, vel dysphilon sic scribimus.
 Consonas autem per omnes, que quibus iungi queant,
 Quas vetet natura iunctas convenire in syllabam,
 Ire iam nunc ideo nobis visum est consultius,
 In breue ut redacta sylua demeret caliginem:
 Neu subesse præter istos (quos loquar) casus alios,
 Qui pedũ turbare normam, ledere aut metrum queant.
 Præter vdas ergo supra, iam duas quas rettuli,
 F. Hæc sibi nullam ligare seminocalis potest.
 Quattuor post hæc loquemur ordine vdas debito:
 Quas priores ante nullam consonam præponimus,
 Ut caput verbi inchoare condita simul, queant:
 Subdimus mutis earum plurimis tantum duas,
 L. Primã atq; quartã, exemplis palam quod nunc erit. R.
 Nanque b, c, q, deinde p priores ponere
 Singulas possis, ut vda prima sic subiecta sit, L.
 Blandior quom dico, cludo, gleba, plebs, aut Plinius.
 Dcum hac nunquam coibit, q magis nunquam potest:
 T potest si quando græca mista sunt vocabula,

Tlepolemus, Atlas nam solemus inuenire in versibus.

R. *Vda quarta prater istas quattuor quas rettuli, B.C.G.P.*

Amplius DT priores subsequetur, ut puta,

Brutus, & Crassus fuere, Drusus, & Gracchus, Pro-

Trossulus: iam sex habemus ante mutas editas: (cas,

I.K. Q. *Ceterae quia tres in usum syllabarum non cadunt.*

F. *Seminocalis quod una praefici possit, tenes.*

R. *Vda quarta prater istas, ceteris non subditur. B.C.G.*

M. *Ei secundum pene solis conuenit vocalibus, (D.T.P.*

Seu loco prior locetur, seu iungitur alteri:

Mane quom dicitis, vel umbra, mensis, ambo, & talia.

N. *Tertiam vdam sibi videtur posse solam iungere,*

Sic tamen non in priore, sed sequenti syllaba,

Omnis ut dicas, vel amnis: vda quaeque quum sequi

Alteram non possit vdam, dum sit una syllaba:

Omnis vda quum gemella, rite coniungi queat,

Gallus ut, vel Aemilianus, annus, & Tyrrhenius.

Nec secus mutas videmus posse geminas currere,

Obba, & ecce, redde, & agger, Attiusque, & Appius.

M. *Hanc tamen graecus secundam tertiam sic praeficit, N.*

Syllaba prima latine quod nequire diximus:

Quando μήμην atque μνάσθαι, δίδιτάι que μνεσθέα.

M. *Interim compellis illam δέλλα nunc, nunc ταῦ, sequi:*

Δμῶας & τριῶλον videmus namque graeca nomina.

N. *Tertia vda sic videtur posse g mutam sequi,*

Graia verba quando in usum sermo noster suscipit,

Gnosios si dicere arcus, in insulam aut Gnidum velis,

Scribimus praenomen unū, & C quidem praeposimus:

G tamen sonabū illic, quando Cneum enuntio:

Asperum quia vox sonorem lanioze interpolat.

Vel

Vel priores g Latini nondum ab apice sinxerant:

Cuius praenomen, proinde c notatur, g sonat.

Sic amurca quae vetuste saepe per C scribitur,

Esse per g proferenda crediderunt plurimi,

Quando ἀμοργή graeca vox est, γάμμα origo praeferat.

Ille contra discat, unde C notare debeat.

N. *G tamen mox tertia vda rarius componitur,*

Quando gnatum nominare, dicere aut gnatum volēs:

Namque magnus, dignus, agnus, signa, pugna, & talia

Syllabae quum sint secundae, non ita impugnant pedes,

Quae in gatis impediri (quum caput verbi tenent) G. N.

Saepe pedes videmus, ut suo promam loco.

s. *Admonet nunc ordo sextam seminocalem loqui,*

Quae sonum nobis ministrat, σίγμα quod Graecis solet.

Vivida est haec inter omnes, atque densa littera:

Αεχτιῶν Graeci vocarunt, adseruntque exordis:

Et probant multis eandem pene cunctis praefici:

Quom, σέεισι σέεισσι dicunt σκῆπτρον, & quando σπάθαι:

Στέμνα dicunt, σφίγγας, atq; σχήματα. atq; vda quoque

M. *Posse praeponi secunda, sic apud Graecos vides,*

Σμήγμα si quando, aut σμάραγδον, σμνίον vel nominant:

M enim solum videtur posse subdi, quia loco

Intimo fauces prope ipsas littera haec excluditur:

Dentibus σίγμα atque labris proximam sedem tenet.

Σίγμα quis possit negare quod det adiunctum sonum,

Quom sonis utrisq; constet? quod est graecum duplex?

Nomen etsi non videbor tradere exempli loco.

Syllabis sedet secundis quando prosa oratio est,

Versus ut quadre resistat, nec propaget terminum,

Nestoris si forte nomen diuidendum incurrerit,

N & *E* versus prioris obtinebunt extimum:
Σῆμα versus insequentis atque τὰν exordium.
 Nos tribus mutis eandem possumus praeponere,
 Nulli quom sic possit ante seminocalis dari,
 Scuta namque, spatia dico, stamina atque hoc genus:
 Et duas simul ligare sola consonans potest,
 Scrinium, struemve quando, splendidumve dicimus,
 Tres tamen nunquam coibunt (vda nisi tertia)
 Seminocales. Suprema duplicis restat soni,
 Praefici verbis latinis ista nec vocalibus
 Poterit unquam, tantum abest ut praelocetur consonis:
 Ipsa quum constet duabus comparata consonis:
 Syllaba quacunque sane subditur vocalibus,
 Quando rex: calixve dicis, pax, latex, apex, senex.
 Ante vocales locatur, ut in sequenti syllaba,
 Faxo, si dicas, vel axis, nexus, vxor, noxia.
 Tantum apud Gracos videmus inchoantem nomina:
 Qui ἔξον, ἐανθον loquuntur, ἔσθον, & ἔεινῆα.
 Consonis praefertur autem si dirempta syllaba est
 Nominis verbive, cuius cum Latinis sermo sit,
 Expuli quom dico, & exta, seu quis excussam comam
 Dicat, aut exlex, & illud, hoc sine exquiram prius.
 Adde & exortem, vel istis simile si quid finxeris:
 Muto vel partem prioris si fit hirtum syllaba,
 Effer ut dicam, vel illud, hoc tibi effectum dabo.
 Verba contra separata quando sic connectimus,
 Hanc ut ante desinentem subsequatur consonans,
 E sat est solum locare, quia duplex est consona:
 Tres videntur syllabam unam consonantes adere,
 Hispidum quod porro ne sit, dico & è bello viros,

Dico

Dico & è pago reuersos, dico & è foro domum.
 x. Ast enim grauis locabit quodocumque hanc ultimam
 Sive in uno comprehensam, sive in verbo pari,
 Consonam non x iugabit, quia sono leui studet,
 Nam nisi vocalis adsit, vertit hanc in simplicem:
 Κόππα enim solum sonabit, σῆμα verò excluditur:
 Sic & ἐκπλήξαι loquuntur, sic & ἐκπέσαι πόδι,
 Sic & illud, ἐκ σώματ' ἐκκικώφηται ἕξι,
 Sic & ἐκ πάντων solute, sic & ἐκ νήσος facit.
 Litteras autem recepiant saepe ternas syllaba,
 Nec minus saepe & quaternas: porro quinas parcius,
 Esse quia vocalis una debet una in syllaba,
 Vel duae, diphthongos adis quando vocalem sonum:
 Inderarum est consonantes addere vni quattuor,
 Quia vetat natura mutas iungere una in syllaba:
 Seminocales iugari saepius deprendimus:
 In quibus scimus vdas computari quattuor.
 Syllaba ergo quando quinque litteris componitur,
 Consonas duas necesse est, & tot vdas copulet,
 Possit ut vocalis una syllabam talem dare.
 Ergo frons & glans, videmus esse quinas litteras, (nans
 Consonans nam prima, & vda post, modo vda & conso
 O tenent utrinque iunctam: sic & A cum glans erit.
 Est & vda quando sola, dantur & tres altere,
 Consonans quum sit bis una, sitve duplex tertia:
 Stant enim quum dico verbū: t secunda & ultima est:
 Strixve si dicam, supremam duplicem esse perspicias.
 Porro quū diphthongos inerit, frans velut scribi solet:
 Et tribus videmus unam (quae est vda) consonis.
 Nos monemur litterarum syllabam sex posse dari:

C 4

Graeca quom duplex duabus soluitur nostratibus,
 'Dixerit si forte quidam scrobis abunda quod fossa est,
 Sturps velut dixit disertus Gracchus alter, Caius:
 Graecus hoc casu nequibit syllabam talem dare,
 Nec dabit per se: seorsam & residuam nominis
 Atque diphthongo coactam promet, & pluraliter:
 Namque declinare Graeci saepe sic ἀποχρῆς solent,
 Ai prior si separetur, sex erunt superstites:
 Αετιχὸν nam cernis esse αἶμα primum, & ultimum:
 Alteram diphthongus auxit copulando litteram:
 Consonans & vda complent syllabam senariam.
 Nunc per ipsas ire pergam syllabas, quae versibus
 Scrupulum solent movere, ratio si non cernitur.

Carmen heroicum.

Sed quoniam exemplis heroi carminis uti
 Res monet, ut pedibus sistat sua regula iustis:
 Seu vitium incesit, metri ratione probemus:
 Aptius est nobis simili decurrere norma,
 Discolor alternos referat ne pagina versus.
 Spectandis pedibus quae sunt nimis obuia, mittam.
 Natura longas quid enim tractare necesse est?
 Aut facili positi, & plana ratione patentes?
 Quae pueris etiam promptum est occurrere paruis.
 Nec mihi Graecorum ratio est attingere νόμος
 Quarum rarus inest nostris in versibus usus:
 Nec tanta in pedibus venia conceditur uti.
 E breuibz quoties longa redduntur, oportet
 Versificatorem quid littera quaeque ministret
 Disspicere, atque aptas natura iungere secum,

Vel

Vel discordantes mutatis vincere verbis.
 Consona sed sane gemina est quom praedita verbo,
 Seu medio in pede sunt, siue has pes proximus infert,
 Quam dubias pedibus soleant adferre figuras,
 Vi possum, paucis nitari decernere verbis.
 Syllaba prima brevis quacunque pedem generabit,
 Longa fit à geminis quibus indita consona vis est,
 Seu pariter iuncta, suberuntve in parte sequenti:
 Seu sunt diuisa, finemque, caputque tenentes.
 Exemplis manifesta magis reddenda videntur:
 Postquam res, prior est iunctis adiuta duabus:
 Subiectis aequae fiet, quom dicimus agros:
 Ai tu sume pedum, diuisas cernis utrasque.
 Dactylon haec eadem poterit toties dare forma,
 Quando breuem mediam, brevis aequae tertia claudet:
 Nunc age, nescio quis, necnon & belgica collo.
 Vda etiam quocunque loco, seu subdita detur,
 Libera seu, verbo quasi consona curret in uno,
 Arma, virumque cano, duris agrestibus arma:
 Si sit longa prior, mox hanc correpta sequatur
 Vocalis verbi pariter cum fine resistens,
 Syllabaque adiaceat geminis exorta sonoris,
 Non semper videas spondentem posse creari,
 Quia mutas ita coniungi natura recusat,
 Ut pariter poni possint in parte sequenti:
 Vdas nec possis unquam praeponebre mutis,
 Nec tempus praestant vda: quom subiiciuntur
 Nominis in capite, aut verbi. superest igitur quid?
 Ut sint diuisa, subduntur quando trocheo,
 Vnam detineat sequitur quae syllaba primam,

C S

Atque ita vocalis superet non sola trocheo:
 Altera succedat, qua proximus exoritur pes,
 Et quis cuique dolor victo, qua gloria palmae:
 Postquam res Asia, geminum hoc exemplar habebis:
 Ergo ut vocalis remanens in fine trochei,
 Et verbi finem faciat, spondeon & edat,
 Unicus efficiet casus, si qui sequitur pes,
 Nascatur certis (quas debet habere) sonoribus:
 Dum caput obtineat fortissima littera verbi:
 Hec qua sit iam scire potes, si prima tenebris,
 Quae tibi quom loquerer septem quoque semisonantes,
 Discreui titulo, & numero signante notavi.
 Hereat ergo animo sexta haec tibi vinida, parque
 Littera de numero (quam dixi) semisonantum:
 Quae sibi tres tantum poterit subiungere mutas,
 (Si quando scutum, spumas, vel stamina dico)
 Haec sola efficiet nudo ut remanente trocheo,
 Spondeum gemina possint firmare sonore:
 Exemplis an prava sequar, vel recta, probabo.
 Quis que scire cupit, vel quis que scribere curat,
 Ante stare decet, quum dico: & separo verbum,
 Ante Stesichorum vatem natura creavit:
 Ultima vocalis remanens, finisque trochei,
 Excipitur geminis quae proximus exoritur pes,
 Quae quanquam capite alterius verbi teneantur,
 Sufficiant retro vires, & tempus, oportet:
 Consona quod debet geminata referre priori.
 Nam cur spondeo credas non reddere tempus,
 Quae tali positae (quom dactylus incidit) obstant?
 Incipe si dicas, & scire, aut scribere iungas,

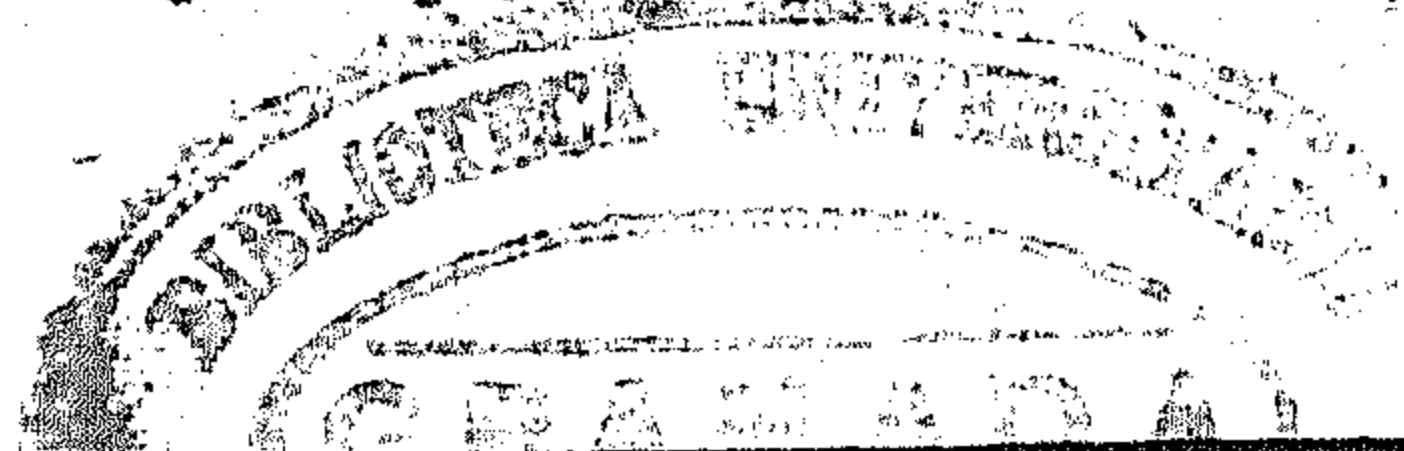
Cres.

Creticus efficitur, quis viribus ergo nocebit
 Subdita praeterita, cur isdem viribus aequae,
 Tempora non praestet, quum sit subiecta priori?
 Quin mirum magis inuenias, ut tempore duplo,
 Semisonans istae, pariterque & muta coherens,
 Correptam retro nequeant augere trochei:
 Nam nisi vocalis producta sequatur viraque
 Tertia, quas dixi, nullum poterunt dare tempus:
 Scire etenim quom dico, & stare spumens amnis,
 Tertia vocalis producta adiungitur illis,
 Atque inde accipiunt vires, profuntque priori.
 Si fuerit correpta, nihil prestare valebunt,
 Quom scapulam, spatium, stimulum, subiungo trocheo:
 Quippe pedem primum, nisi pes comitabitur alter,
 Desinit esse caput versus, & prosa loquela:
 Pes etenim speciem metri nunquam facit unus:
 Quia variis pedibus loquimur sermone soluto:
 Nec metrum facimus, quia fingimur ordine nullo.
 Adde quod hic primum cernis nutare trocheum,
 (Quem tantum in fini sumunt heroica metra.)
 Cui si dactylici generis subiungitur alter
 A geminis ortus, cui sit quoque tertia longa,
 Quom fit dactylus ipse simul quoque reddat oportet
 Spondeum, pleno qui tempore solus egebat.
 Quom correpta adeo vocalis tertia curret,
 Si positae longa efficitur, pedis efficit orsum,
 Dactylicumque parat iam rite effingere metrum,
 Suggestit & tempus, quantum producta solebat:
 Quod nos exemplis aequae firmare decebit.
 Unde scissa coma est, aut unde spissa corona,

Ecce stagna madent: triplici sic syllaba pacto
 Temporis accessu non tantum est reddita longa,
 Sed dedit & vires geminis augere trocheum.
 Dactylus in breuibus vocales quando supremas
 Seruabit, verbi que simul cum fine resistet,
 Si pedis alterius primordia consona & vda
 Subnectent, pes incolumis, vegetusque manebit:
 Consona si gemina est, qua proximus incipiet pes,
 Cuius principium sexta hac (quam dico) tenebit,
 Dactylus ille prior (quannus sermone peracto
 Discretus, liberque pedis compage secundi)
 Sentiet accessum momenti, & temporis auctum:
 Exemplo versus unius utrunque probabis.
 Ante supinatas Aquiloni ostendere glebas,
 Stendere quom verbi finem, simul & pedis explet,
 Nil obstat pedis alterius modo consona, & vda:
 Syllaba si contra veniat, qualem modo dixi,
 Temporibus vitiatu erit pes, integer ante,
 Ante supinatas aquiloni ostendere strages.
 Tertia sic longa efficitur, pes creticus exit,
 Vel tu finge aliud, dum talis syllaba detur:
 Sed nullam inuenies, nisi littera sit prior ista
 Quae sexto praescripta loco est, atque ordine earum,
 Dimidium vocis quas edere diximus ante.
 Syllaba difficilis, quoties correpta secunda
 Indiget auxilio, quod tempora bina ministrat:
 Dactylus inde magis, spondens rarior exit:
 Nam quom finitur vocali sermo trocheum
 Destituens, iam pes in dactylon ire videtur,
 Inque breues geminas longam laxare secundam:

Spon-

Spondens quo more solet dare dactylon ex se:
 Quippe ubi sola manet verbi vocalis in imo
 Et breuis haec absissa, aliam, comitemque requirens.
 Nullaque consona iuncta parat dare temporis auctum,
 Nil iam spondeo videas superesse relictum:
 Vel tu ruricole primum decurre Maronis:
 Liber & alma Ceres, & ferre simul Dryadesque,
 Munera vestra cano, tuque o cui prima frementem
 Fudit equum magno tellus percussa tridenti:
 Ipse nemus Tegeae fauens, oleaque Minerva:
 Di que deaque omnes, studium quibus arua tueri,
 Quaque nonas, & quaque satis, & quaque sibi mox.
 Nec tibi regnandi veniat tam dira cupido,
 Anne nouum: nunc ipse tibi plus parte relinquit:
 Vere nouo geidus canis cum montibus humor
 Lignitur, & zephyro patris se gleba resoluit.
 Et quid quaque ferat regio, & quid quaque recuset.
 Bis decies, unumque supra, nisi fallimur, ecce
 Dactylon efficiet talis (quem dico) trocheus:
 Spondem & nullum potuit dare versibus isdem.
 Nanque etiam duplex, quae nobis una relicta est,
 Principium verbi quoniam proferre latini
 Non valet, & tantum vocali subdita currit:
 Quum graecum inciderit nomen quo possumus uti,
 Si post dactylon accedat, nil tempora duplex,
 Officiet, gemini poterunt quod pandere versus:
 Pontibus instratis coniunxit littora Xerxes,
 Sanguine turbatus miscebat littora Xanthus:
 Littora pes, longa constat breuibisque duabus,
 Tempora nec ledit duplex, quin dactylus extet.

Pro duplici contra, gemina est si consona, ledit:
 Pontibus instratis coniunxit litora Sciron:
 In tantum vegeta est, & vivida littera sexta
 Quom prior est, & muta loco subiecta secundo.
 Arcticon idcirco stœchion Græcia dixit.
 Sed non principium nunc nominis inchoat ipsa,
 Quom duplicem reddit, sequitur sed pone priorem,
 Quom Xanthum, Xerxem, aut Xuthū & talia pono.
 Nam & quod Græcis commune videmur habere,
 Κάππα & σίγμα facit, non σίγμα & κάππα secundo,
 Nec sonus ex illis idem, nec littera prima:
 Quæ quom mutatur, mutatur origo sonandi.
 Sic ἔπειθς duplicem prestat: αἰείων aliquid plus
 Ut supra ostendi, quom scire, & scribere curat,
 Vel scutum, sputum, spumas, aut stamina dixi.
 Imò velim spectes quom multa occasio detur,
 Quom remanet nutans etiam, dubiūsq̄ue trocheus:
 Dactylus ut crebro, spondens rarior extet.
 Syllaba vocali quando est finita secunda,
 Tertia vocalem si subiicit, hiscere credas.
 Est tamen exemplum vocalis consona si fit,
 Antè Ionem nulli subigebant arua coloni.
 Vocalem mediam, si consona suscipit una,
 Dactylus incolumi constabit lege, sonoque:
 Antè tibi eoa Atlantides abscondantur.
 Consona si mediam deierminat, altera porro
 Vocalem adnectit, simili pes lege probatur:
 Venit èt vpilio, tardi venere bubulci.
 Si mediam vocalis habet, quam consona & vda
 Excipiunt, nequeunt gemina vexare priorem:

Vnde

Vndè trëmor terris, aut hoc percūssã tridenti,
 Dactylus efficitur: nam longa est reddita prima,
 Et mediam nil vda iuvat, quæ subdita currit:
 Sic manet undè brevis, sic & percussã tridenti.
 Syllaba si contra, fortisque & vivida detur,
 Vndè scire potes, percussã spumat arena:
 Reddet spondeos iusta ratione locatos.
 Nec modo quia verbo finem facit unde, putato
 Sic cecidisse, magis sermone notabis in vno
 Congruere, ut casse pariter sint consona & vda:
 Et solem geminum, èt dūplīces se ostendere Thebas:
 Et dūplīces mediam non possint reddere longam
 Perspicias, vdarum quom vis modo fiat inanis,
 Subiecta quories & iuris sunt alieni.
 Hoc & diversa melius ratione patebit,
 Vocalis medie nam quando residet in vdam,
 Tertiãque accedens similem geminaverit vdam,
 Spondens plenus reddetur temporibus pes:
 Attollitque animos Pœnorum, qualis in arvis.
 Et tÿrrhena pedum circumdat vincula plantis.
 Nec non vocalis primæ si quamlibet vdam
 Contineat, veniēsq̄ue aliam subiecerit vdam,
 Prepositam longæ, spondeon cernimus edi:
 Pallēnen, hunc & nymphæ veneramur, & ipsa:
 Tÿrrhēnas i sterne acies, tege pace Latinos.
 Si fuerit correpta sequens & tertia talis
 Iungenda est, pes sic geminis fit dactylus vdis,
 Spondeum qualem gemine fecere priores:
 Palladia gaudet silva vinacis olivæ:
 Parrhāsio dictum panos de more Lycei.

Ante qua natura, quaeq; ratio sit dicam pedum.
 Sed prius nitar docere simplices quos nominant:
 Una vis quod syllabarū est, quando binos scandimus.
 Ergo quum duas videbis esse vinculas syllabas,
 Effici pedem necesse est, sint breues amba licet.
 Una longa non valebit adere ex sese pedem:
 Itibus quia fit duobus, non gemello tempore.
 Breuis utrinque sit, licebit: bis feriri conuenit:
 Parte nam attollit sonorem, parte reliqua deprimat.

De Arsi & Thesi.

Aegw hanc Graeci uocarunt, alteram contra θείω
 Una porro bis feriri quando poterit syllaba:
 Temporum momenta sane lege certa diuidunt,
 Seu duas pes quisque iungat, sine plures syllabas.
 Aut enim quātum est in ἀέροι, tantū erit tempus θείω
 Altera aut simplō vicissim temporis duplum dabit:
 Sescuplo vel una vincet alterius singulum:
 Quicquid istis discrepabit, absouum reddet melos.
 Latius tractant magistri Rhythmi, vel Musici:
 Nos uiam metri studemus parte ab aliqua pandere.
 Ergo quom reddenda rursus haec erit distinctio,
 Qua pedum natura poscet, satis habebō attingere.
 Nunc pedes accedo primos, quos uocant dissyllabos.

De pedibus dissyllabis.

Primus ille est iure primus, ἡνίμων qui dictus est,
 Author & ductor melorum, qui duas breues habet:
 Ante enim breue est creatum, redditum longum dein:
 Sicut unum numerus ante, quam secundum prodidit.
 Ergo

Ergo princeps iure natura reperiuntur dicitur
 Ante quem non est creatus: quem sequuntur ceteri.
 Δίβραχον dixere Graeci, quod sit ambabus breuis,
 Πύρριχίς idem uocatur, quippe & aptus pyrrechia:
 Tam cito motu recursat, quam breues, hi sunt soni:
 Tertium detrecto nomen, lege nam metri uetor:
 Πάγιαμῶς nanque dicunt, si probaris ἐκτασιῶ
 Ars uetat primae negare spatia bina syllaba.
 Reddere autem pedibus isdem plura cogor nomina:
 Ne quis erret si quando nomen aliud alibi inuenierit:
 Ac putet pigrum, uel artis usque ad ista nescium:
 Huius exemplum uidebis esse quom dices ἡνὸρ.
 Est huic aduersus ille, qui duas longas habet:
 Syllabis compar priori, temporis duplum merens.
 Qui quod in templis canorus, a sono uocis male
 Auribus libantis obstat, & fauet, σπονδείς est.
 Hunc sonabis, siue rēgēs, siue cīuēs dixeris.
 Verum uterq; quantū in ἀέροι, tantum habebit in θείω
 Temporum mensura dispar, lex soni communis est.
 Qui breuem primam tenebit, deinde longam syllabam,
 Erit ἰαμῶς pes uirilis, acer, & raptim cūus.
 Nec minus currit τροχάϊος lege uersa temporum:
 Syllaba longus priore, parcior nouissima:
 Χόρις idem nuncupatur a magistris plurimis:
 Terna rite partientur ambo uicibus tempora:
 Aegis unum possidebit, quando ἰαμῶν partior:
 Fiat alternum necesse est, quom τροχάϊον diuides:
 Vis ἰαμῶν? dic pārens. Vis tu τροχάϊον? Rōmā dic.
 Haecenus uicissitudo uertitur δισσυλλάβων
 Nam quater recipiuntur numerus & tōpus duplex.

Pauca reperta putet, quum plura inuenerit ipse.
 Deses & impatiens nimis haec obscura putabit:
 Pro captu lectoris habent sua fata libelli.
 Sed me iudicij non poenitet: haec bene vobis
 Commisi, quibus est amor & prudentia iuxta:
 Et labor in studiis semper celebratus inhaeret:
 Vos sequar, in vestro satis est examine cautum.
 Haec ego conscripsi bis quinis mensibus aeger:
 Pendebam ambiguum trutina sub indice corpus,
 Alterutrum nutans, & neutro pondere fidens:
 Nam neque mors auide nigros pandebat hiatus:
 Nec vitam fortiretinebant stamine Parca.
 Sic varios tam longa dies renouando dolores
 Duxit ad hoc tempus, semper sine fine minando.
 Quom potui tamen obrepens incepta peregi:
 Quo vita dubius, vel sic vixisse viderer.

Carmen trochaicum catalecticum quadratum.

De voce.

Nulla vox humana constat absque septem litteris,
 Rite vocales vocauit quas magistra Graecia:
 Quicquid audis praeter istas, pars soni, non vox erit.
 Quinque contenta est figuris Romuli latinitas:
 H & ω longas enim nos non habemus litteras,
 Nec breues semper vocamus his duas contrarias.
 Ceteras tres quae supersunt dichronas cognominant:
 Corripit quod saepe eadem, saepe produci valent.
 Porro cunctas noster usus quinque vocales suas
 Corripit quod nunc easdem, nunc easdem protrahit,
 Vitur longis, & isdem breuibus aequae fungitur:

Nec

Nec breuem semper requirit, saepe aut quae longa sit:
 Omnibus sed quinque semper vitur ceu dichronis:
 In breui sed tempus unum est: bina longa possident.

De syllabis.

Una vocalis iugata consonanti, aut pluribus,
 Syllabam reddat necesse est: syllabam Graeci vocant,
 Ore quod simul profecta copulant unum sonum:
 Vinculum nam signat ista congregale dictio.
 Et tamen vocalis una quando pars sermonis est,
 Syllabam dici necesse est, quom sit una littera.

De positione, & diphthongo longis.

Quom breuis duas habebit adiacentes consonas,
 Sive secum, vel sequenti copulatas syllabae,
 Singulae vel diuidentur, longa fiet e breui,
 Non secus, producta quam si temporis dupli foret.
 Nec minus longam probamus, una quom duplex erit,
 Quia duarum consonantum vim suo prebet sono.
 Vel gemellis cum iugamus syllabam vocalibus,
 Misceant sonum necesse est, iure distant temporum.
 E & V simul iunctae, vel cum alterutra singula
 Quae solent coire diphthongo, creabunt longulam.
 I & V non hoc valebunt, siue praesint alteri,
 Vel sibi quom copulantur: quia prior fit consonans,
 Illa quae remansit inde, tempus unius tenet, (habet.
 Sive duplum: quantum & omnis quando producta est
 O cum E tantum iugata, longa semper syllaba est:
 Quom duas sermonis usus comprehendit syllabas.
 Hoc ut exemplis probemus, resque ut omnis clara sit.

d 2

- Cur tantum valeant vda, modo reddita causa est,
Consona quia vis est illis nunc libera, nanque*
L.R. *Vtraque complexus alterius, nec subdita currit,
Inter vocales positas nam cernimus ambas.*
- L. *Quattuor vdarum primam quartamq; videmus. R.
In pedibus varias effingere posse figuras:*
- M. *Vda secunda sed his, & tertia dissimiles sunt: N.
Consona nulla potest quoniam sociare secundam
Sermonem in nostro, sicut positum ante tenemus.
Tertia non aliter muta subiungitur uni,
Quam quotiens Cneum, Gnatum, Gnatumq; loque-
Syllaba dum primas habeat, geminisq; creetur. (mur,
Has etiam geminas pedibus similes dare formas
Inuenies, gemine quod prima & quarta dedere:
Talia flammato secum dea corde volutans:
Non annū domuere decem non mille carinae.
Tā multa in tectis: una cum gente tot annos.
Dactylus hinc etiam reddetur talis, ut illic,
Quem mēa carminibus meruisset fistula caprum?
Annūus exactis completur mensibus orbis.
Nec non & mutas geminas componere possis,
Obba, & tucca velut, muris velut additur agger,
Oppius aduenit, comes est quoque Tertius illi:
Vda igitur nunquam praebebit subdita tempus,
Præbebit verbo deprensa, aut nomine eodem:
Rēpiēt quom dico, subiecta est uuida muta,
Atlas ut græca, sic profero voce latina.*
- M. *Vda secunda utinam nostra sic voce sederet,
Exemplo sat erit, qui dixit membra Pyræmōn*
- N. *Tertia iūm cūgnus: sed quarta frequentior his est. R.
Nam*

*Nam mutis docui subiectam hanc omnibus esse: R.
Fabrīcīum dixit, Sācrūm, qui limite quādīct,
Agrīcōla, & vēprēs, dixit saliere per ūrēis:
Tempora sic præbent vda quom subiunguntur.
Si pars sermonis perstat, nec sine trochæi
Finitur, gemine præbebunt tempora muta,
Quæ secum iungi possunt, ut diximus ante.
Si qua prior, seu posterior correpta locatur,
Sermonis dixi, non hanc pedis esse priorem,
Quom prior est: duplici exemplo contentus abito:
Et genus inuisum, & rāpti, prior hic brevis est ra,
Longa sit à geminis, quas proxima syllaba præbet:
Eiusdem verbi, nam p sequitur, simul & t.
Quam facile accipiter saxon sacer ales ab alto,
Pro geminis duplicem recte subiungere possis,
Sic reddunt longas, quod dudum posse negavi,
Finitur quoniam pleno tunc sermo trochæo.
Nunc sermo incolumis sibi vires ipse ministrat,
Viuida nec præsto est totiens tibi, littera nota:
At quotiens correpta sequens est syllaba, posse
Spondeum fieri, si syllaba tertia tales
Substituat geminas, exempla tibi totidem do:
Efficit obiectu laterum quibus omnis ab alto:
Nunc illa excēptum: correptas cernimus ambas
Sermonum voces positas in parte sequenti:
Sed tamen has etiam reddet tibi syllaba longas
Tertia, quæ geminis constat subiecta sonoris:
Quia sermo ipse manet, nulloque est sine recisus.
Forsitan hunc aliquis verbosum dicere librum
Non dubitet: forsā multo præstantior alter:
d*

De octo pedibus trisyllabis.

Octo porro procreantur, quos vocant τρισυλλαβῆς.
 Τεῖτραχον primo loquemur, tunc sequentur ceteri.
 Ut pedes sibi recursent temporum aduersi vice:
 Namque huic aduersus ibit, qui tribus longis patet,
 Hunc μόλοσσον nominant, hunc ἑπταῖον vocant:
 Temporum tria ille habebit, iste duplo tenditur:
 Quae tamen quom partieris simpla duplis reddito.
 Forma talis est minoris, animā quando dicimus.
 Hic trilinguis tunc sonabit, quando Rōmānōs loquor.
 Qui breuis primas habebit, atque longam tertiam,
 Is erit ἀνάπαις, vides quot iste pes sit temporum.
 Versus hic nusquam vacillat: hoc suo reddam loco.
 Huius exemplum tenebis, quando πῶπυλῶς nominas.
 Δάκτυλον post hunc loquemur, nam priori aduersus est:
 Ordinis situ repugnans, temporum consors modo.
 Nam breues longā sequuntur, quando dico Rōmύλῆς.
 Horum utrinque tempus equū librat ἄρσι cum θέσει.
 Quom duas longas sequetur una breuior syllaba,
 Pes erit βακχῆς, ἀντίβακχῆς autem tunc erit
 Quom breuem primam locabis, ἑπταῖον duas longas dein:
 Nomina aut vertes vicissim, quom priorem dixeris
 Ἀντίβακχον, nominato qui redit contrarius.
 Temporum mensura par est, bina ternis appara,
 Ut pedum natura poscet ante, vel retro breuem.
 Forma ut est Rōmάνῆς illi, sic Cātῶνῆς alteri.
 Septimum pedem loquemur, quem vocant ἀμφίτετραχον,
 Quom due breues utrinque media longa ponitur:
 Quale si velis ἀμῶνῆς, aut ἀμῖκῆς dicere.

Αρσι hinc sumat necesse est tria priora tempora,
 Et θέσει relinquat unum: vel licet vertas retro,
 Αρσι uno subleuetur, deprimant θέσει tria,
 Par pari figura non est, pugnat unum cum tribus:
 Nec modum dupli rependit, nec tenetur sesquiplo.
 Exigunt idcirco talem qui sequuntur musicam.
 Pes adest supremus vnus octo de trisyllabis
 Ἀμφίμακρος, hunc priori perspicis contrarium:
 Nam due longae receptam continent intus breuem:
 Rōmύλῶς si nominemus, ἀπυλῶς, aut δῶρῖκῶς:
 Sesquiplo metimur istum, quinque nam sunt tempora:
 Nunc duo ante, tria sequuntur, nūc tribus reddes duo,
 Italum si quando mutat grauis accentus sonum:
 Ἀπυλῶς nam quando dico, tunc in ἄρσι sunt duo,
 Σωκράτην grauis loquendo reddet in θέσει duo:
 Creticum appellant eundem, forte creticum genus
 Quomodo ludos sub armis congruenteis succinat.
 Primus iste pes locatur his ubique in versibus:
 Optimus pes ἑπταῖον, ἑπταῖον pedestri gloriae:
 Plurimum oranteis decebit, quando pene in ultimo
 Obtinet sedem, beatam terminet si clausulam
 Δάκτυλῶς, σπονδῆῶς, imam, nec τροχαιῶν respicio.
 Bacchicos utrosque fugito, nec repellas τεῖτραχον.
 Nam solet longam τροχαιῶς solvere in duas breues:
 Vnde ἑπταῖον appellat τροχαιῶν, quem vocamus τεῖτραχον.
 Plenius tractatur istud arte prosa rhetorum:
 Nec minus frequens ἑπταῖον τεῖτραχον ex se procreat:
 Soluit ἑπταῖον vnā quom propagat δάκτυλον
 Quom prior soluetur, edet dactylo contrarium.
 Ἀμφίμακρος saepe primam, saepe soluit tertiam:

At qui breuibus prepositis, deinde longas
 Acceperit ἀπ' ἐλάσσονος hunc iubent vocari:
 Nomen tibi quid deligo, quo notes priorem,
 Cum versibus istis totiens recurrat hic pes,
 Longas geminat qui prius, & iugat minores?
 Λαμῖνῖα quom dicimus, hac tamen figura est:
 Metrūmque facit σωμαδικὸν quod vocitarunt.
 Qui multa ferunt hoc pede σωμαδὸν locutum.
 Ἀπ' ἐλάσσονος autem cui nomen indiderunt,
 In nomine sic est διομήδης μέτρον autem
 Non versibus istud, numero aut pedum coarctant,
 Sed continuo carmine quia pedes gemelli
 Urgent breuibus (tot numero iugando) longas,
 Idcirco vocari voluerunt συνάφειαν.
 Anapestica fiunt itidem per συνάφειαν.
 Versus tamen & non minus inde comparatur,
 Qui sepe pedes treis habeat: vel ille plureis,
 Καταληκτικὰ quos syllaba terminat: frequenter
 Solet integer anapestus & in fine locari.
 Ἀπ' ἐλάσσονος unquam numero non cohibetur,
 Sensum quotiens terminat, aut carmina finit.
 Longas ratio est ponere, non breueis in imo,
 Pes integer ut sit geminus, simulque in aure
 Dulcem sonitum tempora longiora linquant.
 Ἀπὸ μείζονος autem breuior quod est secundis,
 Versus male ne desinat, adhibentur in imo
 Quas prima pedis portio longas habet ambas:
 Ita versus erit de tribus, & semipede uno:
 Treis dico iugatos fieri, & semipedem unum.
 Ut pæonici nominis ambo sint quaterni,

Is primus erit, longa cui locata prima est,
 Quam continuo tres alie breues sequuntur:
 Tu pone τροχαῖον prius, & mox παγίαμῖον,
 Cæciliū erit consimilis pedis figura.
 Πάλωμ secundum faciet secunda longa,
 Hinc fiet ἰαμβος prior, & δίβραχος alter,
 Dicat quasi si quis magis hunc Hōratiū vult.
 Hoc ordine fit tertius, ut sit παγίαμῖον
 Prior, & socium post sibi copulet τροχαῖον.
 Μενελάω ei nomen erit simile locatum.
 Quartum quoniam quarta facit syllaba longa,
 Subiungit ἰαμβον prior hic pes παγίαμῖον.
 Apto similes nomine pēlōpidæ sonabunt.
 Et ἐπίτερον æque genus est pæonicorum,
 Totidem pedibus quia varius, tempore differt:
 Septena etenim tempora singuli tenebunt:
 Quom pæonici possideant quina priores.
 Quom prima breuis syllaba, longa veniant tres,
 Hic primus habetur, pedibusque post secutis
 Ex ordine sunt nomina, quem breues tenebunt.
 Σπονδαῖον ἰαμβῶν sequitur quando priorem,
 Si prima breuis, ἐπίτερον hic primus habetur.
 Migrante breui consequitur pedem τροχαῖον.
 Idcirco secundus vocitatur alter hic pes,
 Ut tertius ille est, breuis ubi tertia currit:
 Σπονδαῖον in hoc fit prior, est sequens ἰαμβῶν.
 Idemque manet, quom faciet quarto τροχαῖον,
 Quartum quoniam perspicias hunc ἐπίτερον esse.
 Versus similes non finit hic dari figuras,
 Ut quibo tamen disparili notabo metro.

Carmen ex bucolica cæsura & parte phalecij,
Acron archilocum vocat.

— 0 0 — — — — — 0 0 — 0 — 0 — 0
— — — 0 0 — 0 0 — — — — —

Primus ἀγῖλλῖνός pes efficit, alter ἀρχιμήδην.
Iambicum trimetrum acatalecticum.

Ἀμιόσθένης fit tertius: quarto loco

Heroicum.

Qui currit poterit quasi Δωδωνάϊος haberi.

Ἄρσιν quoties in geminis θέσειν ve quæres,

Sex aqua pedes tempora dividant oportet:

Binas parileis qui sibi syllabas habebunt:

Προκελευσματικὸς bina dabit, sequens quaterna.

Qui sena tenent tempora, terna partientur.

At quando genus funditur hoc ionicorum,

Longis dare nos tempora convenit quaterna:

Et bina duabus breuibus dari necesse est.

Servare vices admonet ordo longiorum:

Impar numerus pæonicis utrisque coget

Aptare duobus tria, vel quaterna ternis:

Sesquata fere quod numeros pars secat istos.

Per spectata pedum regula si satis videtur,

Iam possumus ipsis animum applicare metris.

Carmen heroiū & iambicum trimetrum alterna.

D E M E T R I S.

Hexametros tradit genitos duo prima vetustas,

Herous ille est, hunc vocant iambicum:

Nam

Nam pedibus senis constare videmus utrunque:

Diversa quanquam lex sit ambobus pedum.

Additur hac gemino non absona fabula metro:

Seu vera res est, spectet authorem fides.

Quum puer infestis premeret Pythona sagittis

Apollo, Delphici feruntur adcola

Hortantes acuisse animum bellantis: ut illos

Metus habebat, aut propinqua adorea,

Tendebat geminas pavida exclamatio voces,

Ἰὴ παιᾶν, Ἰὴ παιᾶν, Ἰὴ παιᾶν.

Spondeis illum primo natum cernis sex.

Ex parte voces concitas leti dabant,

Ἰὴ παιᾶν, Ἰὴ παιᾶν, Ἰὴ παιᾶν.

Et hinc pedum tot ortus est iambicus.

Hæc sibi quæque prius distinguere metra paramus:

Heroa primo, mox adire iambica,

Alterna ne quem impediât confusio silvæ.

Quæ lex sit ipsis, quæ sit his, quæ procreant,

Partibus adiectis, detractis quæ varientur

Post hinc: deinde quanta compages novos

Alternet, variè que modos: mutatio quantum

Commendet. etsi non valebo plurima,

Attingam vel pauca tamen: nam pandere prima

Prodest frequenter artium vestigia.

Vim propriam pedibus fida cito reddito mente,

Ne dum requiris, tarda sit despectio.

Spondens (versum quo primum diximus ortum

Heroon) hexametris tuetur vim suam.

Nomine nunc proprio, nunc debita tempora reddens

Sub alterius consonat vocabulo.

Egeminis longam soluet si quando sequentem,
 Fit dactylus, trisyllabis tempus manet.
 Si prior in geminas soluetur longa minores,
 Tum pes recurret dactylo contrarius:
 Tempora sed quanquam totidem defendat uterque,
 Heroa sunt pulchriora dactylo.
 Hec contra vitiant incurrentes anapæsti,
 Post dactylum ne quattuor iungas breueis,
 Post spondem autem veniens, sic mutet oportet,
 Ut iste versus iam docet legem metri.
 Ergo spondens plerumque in dactylon ibit,
 Nec interest vel quo loco, vel quam frequens:
 Nam sæpe alterni, gemini nunc, sæpius alter,
 Species reformant plurimas in versibus,
 Quas longum credo perscribere, quum sibi cunctas
 Legendo possit adnotare quilibet.
 Hoc sat erit monuisse, locis quod quinque frequenter
 Iugem videmus inveniri dactylum.
 Sed non & sextum pes hic sibi vendicat unquam,
 Nisi quando rhythmum, non metrum componimus.
 Nanque metrum certique pedes, numerusque coercent:
 Dimensa rhythmum continet lex temporum.
 Spondens partem semper sibi vendicat imam:
 Dat & trocheo qua dissyllabo locum.
 Nec damnum importat, tria qui sua tempora subdit,
 Quæ quattuor spondens impleret magis:
 Debita nam spatij recipit quasi tempora versus,
 Dum iungit imis consequens exordium.
 Omnibus in metris hoc iam retinere memento,
 In fine non obesse pro longa breuem.

Pre-

Præterea pes nullus erit quin rite locetur,
 Laudem mereri si voles poeticam.
 Hexametron dicunt, sed non heroicon omnem:
 Nam sex pedes inesse non erit satis.
 Leges quippe datas heroica carmina poscunt,
 Quæis acta Homerus heroum quom scriberet,
 Versibus ostendit: quas æque sermo latinus
 Custodit omnes, & pedes solos probat,
 Quos supra posui: græcis & creticus aptus,
 Bacchius etiam ponitur pro dactylo.
 Creticus in nostris, si leuia carmina pangas,
 Raro inuenitur: qualis hic Maronis est,
 Insula Ionio in magno quas dira Celæno.
 Creticus offendit pes primus, & asperat aures.
 Dabo & latentem, sed notandum creticum,
 Solus hic inflexit sensus, nam primus & istic
 Pes longiorem tertiam dat syllabam:
 Cc geminum quoniam sermonis regula poscit,
 Ut fiat: hicce plena vox (excluditur
 Vocalis) dabitur: nec consona pellitur ulla:
 Nisi quæ duabus obstat una vocibus,
 Quum venit in medium, vocisque oblimat adherens:
 Bisenus istam litteram monstrat locus.
 Aut geminum in tali pronomine si fugimus cc,
 Spondens ille non erit, qui talis est:
 Hoc illud germana fuit: sed &, hoc erat alma:
 Iambus ille fiet, iste tribrachius.
 Has autem leges heroicus omnis habebit:
 Quom post duos pedes relicta syllaba est,
 Si plenum absoluet verbi, vel nominis instar,

Orationis ista vel quæ pars erit:
 Hoc πυδνημικεγès medium de quinque vocatur:
 Hanc & tomen dixerit: forma talis est,
 Tityre tu painle, concludit syllaba nomen,
 Duos pedes secuta, quæ fit semipes.
 Talis in heroo laudatur regula versu,
 Locumque primum possidet, quia prima fit.
 Nec minus hanc laudant quæ dat mensura secundam,
 Post tres pedes ut una nomen terminet:
 Hanc εφθνημικεγην, numeri de parte vocarunt:
 Quia tres pedes & una, septem diuidunt:
 Inde tero pater Aeneas, exemplar habebis:
 Post tres pedes reperta, nomen integrat.
 Horum si nihil est, spectata ne forte trocheus
 Sit tertius, finemque det vocabulo:
 Infandum regina, datur locus ecce trocheo,
 Quem post duos pedes, videmus tertium.
 Nec vitium medio in versu deprensus habebit,
 Quem dactylum secuta faciet syllaba:
 Nam sequitur regina iubes: prior inde trocheus
 It' brevis secuta reddit dactylum.
 Res hinc quæ remanet, connectit cætera versus
 Membra: at trocheus tantum erit nouissimus.
 Et quartum tradunt simili ratione trocheum:
 Exemplum at eius vix sed ipsi conlocant:
 Nanque ex prædictis pene est, ut regula quænis
 Inuenta versum comprobet: quem (si vacet)
 Quandoque ut quartum contingat habere trocheum.
 Exemplar eius tale confici potest:
 Quæ pax longa remisserat, arma nouare parabant:
 Quar-

Quartus trocheus arma fit, rarum est tamen.
 Harum si nulla est species deprensa, magistri
 Versum recusant, nec vocant heroicum.
 Sed fortasse prius nullum contingere versum,
 Quin ullam earum in regulam non incidat:
 Rarum concedam, fieri non posse, negabo.
 Apud Maronem talis incurrit mihi,
 Magnanimi Iouis ingratum ascendere cubile:
 Species in istum nulla prædicta incidit.
 Magnanimi Iouis, est etenim tantum geminus pes:
 Sequiturque nullus qui probatur semipes:
 Inde duas longas pes tertius efficit ingra,
 Orationis plena nec pars aditur.
 Et quartus r' ascen nec portio plena relicta est:
 Et de sequens longam priorem perficit.
 Quintum nulla iubet lex observare trocheum:
 Nec est notandus vnus in tot millibus.
 He faciunt formæ variari plurima metra:
 Quæ potero tangam, tu mihi leges tene.

De pentametro versu, qui & elegiacus dicitur.

Pentametrum dubitant quis primus finxerit auctor:
 Quidam non dubitant dicere Callinorum.
 Hexametro quom quinque pedum subiungitur iste,
 Partes heroi dupliciter recipit,
 Quas πυδνημικεγès possit disjungere forma:
 Has si quis geminet, pentametrum faciet.
 Sed refert duo sint, an dactylus vnus in illa:
 Quom duo sunt, eadem bis repeti poterit.

Subiungam exemplum quo fiat planius istud:
 Desine menalios, desine menalios.
 Dactylus ut duplex, non bis sententia currat:
 Desine menalios, Musa referre iocos:
 Hoc nec prapositum peccat, nec parte sequenti:
 Talis utrique loco conuenit una tome.
 Si primo spondens erit, tum dactylus alter
 Stabit, comma prius non poterit repeti.
 Talis erit versus hac portio, quam modo tracto:
 Postquam res Asia, claudicat ut repetis.
 Ut fiet comma sequens, bis dactylus adsit oportet,
 Postquam res Asia, desine menalios.
 Dactylus in primo positus, spondens adherens
 Non oberit primis, officiet reliquis.
 Exemplum ponam parti quod congruat isti:
 Musa mihi causas, discrepat hoc iterum.
 Dactylus ergo duplex redeat mihi parte sequenti:
 Musa mihi causas, desine menalios.
 Spondeum duplicem quæ pars prior est bene sumet:
 Peccat enim tantum posteriore tome.
 Spondeos ante ergo dabis, pars cætera curret:
 O fortunati, desine menalios.
 Pars prior ergo pedum admittet quencunq; duorum,
 Dactylus in reliqua bis reperundus erit.
 Scandū pentametrum, duo sint quasi commata, qui-
 Ut pedibus binis semipedes superent: (dam,
 Hos sibi coniunctos spondeum reddere quintum:
 Postquam res Asia, desine menalios.
 At quidam in medio spondeum reddere malunt,
 Semipedem & primum cum capite alterius

Iun-

Iungunt, dactylico quæ fit de commate, longa:
 Inde duas promptum est sic remanere breues:
 His longam adnectunt, quæ dactylus incipit alter:
 Cernis & hinc alias tot remanere breues:
 Has ad semipedem iungunt in fine relictum.
 Ultima nec refert longa sit, an ne breuis.
 Sic spondens erit medius, duo post anapesti:
 Postquam res Asia, desine menalios.
 Idcirco primo curabis commate semper,
 Ne breuis incurrens syllaba semipedis,
 Spondeum medius nequeat coniungere longis:
 Et fiat talis, incipe menalios:
 Nam lis quæ breuis est, iungat sibi siue supremam
 Os, vel quæ prima est, in: caput hoc etenim est.
 Quia nec producta est, geminat nec consona vires:
 Spondens minime pes, sed iambus erit.
 Exemplum idcirco vocali à parte locavi,
 Longa foret ne lis incipe menalios.
 Quidam (quia gemino constat de commate versus)
 Cludere comma prius non timere breui:
 Ut sit pentameter talis, qualem modo fingo,
 Hoc mihi tam grande munus habere datur:
 Aut qualis supra versus peccare videtur,
 Si fiet talis incipe menalios.
 Nam referre nihil, sit qualis syllaba fini,
 Commataque hoc ipsum iuris habere volunt:
 Idcirco & verbo nunquam uno cola ligari,
 Ut constet parti finis utrique suis.
 Nam vitiosus erit sic pentameter generatus,
 Inter nostros gentilis oberrat equus:

Spondei duo sunt, quos dixi commate primo
 Posse dari: verum syllaba quae sequitur
 Nec περὶ ἄλλου ἐγὼ verbi cum fine relinquit:
 Quae data pentametris regula prima sonis:
 Nec post, dactylico debet quae commate iungi,
 Esse caput versus dactylici patitur.
 Hoc ipsum melius mutata parte coibit
 Gentilis nostros inter oberrat equus.
 Tantam nostra nequit mensura absolvere litem:
 Malo tamen longa cludere comma prius.
 Hos elegos dicere, solet quod clausula talis,
 Tristibus (ut tradunt) aptior esse modis.

De epodo, qui & semielegiacus.

Nec tantum hexametris geminam subiungere partem
 Dactylicam mos est: saepe semel posita,
 Premisso hexametro dulcem subnectit epodon:
 Talis epodus erit.
 Tibi docta precor tandem mihi dicere versus
 Desine menalios.
 Hoc doctum Archilochum tradunt genuisse magistri:
 Tu mihi Flacce sat es,
 Diffugere nives, redeunt iam gramina campis:
 Arboribusque comae.

De anapaestico versu catalectico ex
 secunda parte heroici.

Cetera pars superest: Mea tibi dicere versus.
 Hec iuncta frequentius adet
 Anapaestica dulcia metra.
 Cuiuscunque libebit ita istos

Tripli-

Triplices dare sic anapestos,
 Atque ille poeta phaliscus,
 Quam ludicra carmina pangit:
 Una una sum, & una phalerna:
 Et ter feror, & quater anno.
 Libro quoque dixit eodem:
 Unde unde colonus eoa
 A flumine venit oronti.
 Erit ultima syllaba post tres,
 Catalectica quae perhibetur.
 Nec non alias quoque binas,
 Et tres superare solere.
 Pes sit licet integer ipse,
 Si non hunc regula poscet:
 Catalecticon hoc genus omne,
 Et semipedem vocitari;
 Supra quoque iam meministi.
 Mirum tibi nec videatur
 Spondeon inesse anapestis:
 Rex, & dominus, prior, ipse est:
 Hic advena sumptus, & hospes:
 De foedere temporis equi
 Quotiens locus expetet, ultro
 Reddet sua iura priori.
 Alias tamen haec eadem pars
 Quotiens ithyphallicon addit,
 Metrum sibi tale fit unum.
 Mea tibi dicere versus
 Iam dudum saucia cura,
 Priamique evertere gentem,
 Destitit latinos.
 Deserit pudorem.
 Fata iam parabant.

*Ithyphallica porro dicarunt, Musici poetae:
 Qui ludicra carmina Baccho, Versibus perulcis,
 Graio cum cortice phallo, Tres dabant trocheos:
 Ut nomine sit sonus ipso, Bacche, Bacche, Bacche.*
 Anapæsticum de hexametro.

Hexametrum.

*Hexametrum quotiens ita totum dactylus explet,
 Ut nusquam in medio, sed sit spondeus in imo,
 Sine trocheus erit: quom dempta est syllaba prima
 Quæ demi poterit, reliqui sient anapesti:
 Ultimaque ex illis catalectica, quæ remanebit.
 Dactylico tali facile est hoc noscere versu:
 At iuba terribilem sonitum procul are recurvo.*

Anapæsticum.

*Ea formula fiet ut est anapesticus iste:
 Tuba terribilem sonitum procul are recurvo:*

Hexametrum.

*Ultima uo remanet, quia dempta est syllaba prima:
 Dactylon in primo reddens, spondeon in imo.*

Choriambicum phalæcium ex pentametro.

Hexametrum.

*Nec non dactylico qui commate constat utroque
 Pentameter, metrum quoderit choriambicon edet:
 Exemplum ponam, tunc fiat quatenus addam.*

Pentametrum.

Nulla meo sedeat turba profana loco.

Dactylicon colis esse vides geminis,

*Primum ut semipedem post, deitur syllaba longa,
 Sine est natura, seu fit ab adpositis,*

Et qua

*Et qua nunc brevis est, fiat penultima longa
 Tempore producto, cætera permaneant?
 Insere nulla meo, iam, produc pene supremam,
 Qui locus ante fuit, locus ut esse queat:
 Efficies metrum nomen cui dant choriambos.
 Nulla meo iam sedeat turba profana loco.
 Præsonni chorion dici, quem sæpe trocheum*

Pentametrum.

Dicimus: hic prior est, alter iam bon habet:

Hexametrum.

*Nulla meo pes efficitur geminatus utroque:
 Iam sedeat choriambos item: mox, turba profa, pes
 Tertius accedit similis: pars illa, na lico,
 Bacchius aduersus fiet pes: nam brevis ante est,
 Et gemina longa: fiet catalexis in istum,
 Quia non eiusdem generis deprensus in imo est,
 Ut docui: nec enim cludit choriambus honeste.
 Hoc Cereri metro cantasse phalæcius hymnos
 Dicitur: hinc metron dixere phalæcion istud.
 Nec non & memini pedibus quater his repetitis,
 Hymnum Battiadem Phœbo cantasse, Ionique
 Pastorem Branchum: quom captus amore pudico,
 Fatidicas sories docuit depromere Paan.*

*Qui multos legere, negant hoc corpore metri
 Romanos aliquid veteres scripsisse poetas.*

*Dulcia Septimius qui scripsit opuscula nuper,
 Ancipitem tali cantavit carmine Ianum:*

Choriambicum phalæcium.

*Iane pater, Iane tuens, diue, biceps, biformis,
 O cate rerum sator, ô principium deorum,*

Stridula cui limina, cui cardinei tumultus,
 Cui referata mugiant aurea claustra mundi.
 Ecce vides tam mugiant esse duos iambo:
 Temporibus namque pares sepe sibi vicissim
 Cedere, vel tribrachyn admittere sepe possunt.
 Tibi vetus ara caluit ab origineo sacello:
 Hic quoque succedere sic tribrachyn adnotabis,
 Longa quod est in geminas prima breues soluta.
 Tibi similis nec minus alter a pede consequenti
 Ra ca: monui iam satis has sepe solere solui:
 Pro chorio tribrachys hic bis datus inuenitur.
 Nec minus hec, ra caluit ab origineo sacello
 Ut chorius soluitur, & tribrachys est iambus.

Anapæsticus archebulicus.

Anapæstus item quater, aditus hexametro,
 Ita clauditur ut choriambicus antibaccho.
 Faciet tibi perspicuum cito versus idem.

Hexametrum.

Dactylicus, modo qui potuit dare quinque anapæstos.
 At tuba terribilem sonitum dedit ere recuruo.

Anapæsticus.

Anapæstus inest quater, ultimus antibacchos.
 Similem dabo versiculum magis ut probetur:
 Tibi nascitur omne pecus, tibi crescit hœdus.

Hexametrum.

Prima reponatur, redeat quoque tertia fini:
 Dactylicus tibi qui fuerat modo, iam referetur:
 Nam tibi nascitur omne pecus, tibi crescit & hœdus.

Anapæsticus.

Generi datur author huic vetus Archebulus.

De carmine miurò: hexametrum
 illibatum.

Dactylīci finem versus si cludat Iambus,
 Hoc est pro longa brevis ut penultima fiat.

Miurum.

Auribus acciderit nouitas inopina, melius
 Versus ut hic resonare potest, ita si cecineris:
 Ite domum satura, venit hesperus, ite satura:
 Nile pater propera, sicut sata, Nile propera.
 Heus puer ut mea sint tibi vilia carmina, vides.
 Si nusquam hoc aliquis lectum putat, ecce dabitur
 Versus homericus ansonio resonans ita modo:
 Quem μεῖσγον achaica gens vocitare solita est:
 Attoniti Troes viso serpente paruant.
 Liuius ille vetus graio cognomine, sua
 Inserit Inonis versu puto tale docimen:

Hexametrum illibatum, miuro
 præditum.

Premisso heroo subiungit namque μεῖσγον
 Hymnum quando choros festo canit ore trinie:
 Et iam purpureo suras include coturno,
 Balteus & renocet volucres in pectore sinus:
 Pressaque iam grauida crepissent tibi terga pharetra:
 Dirige odoriferos ad certa cubilia canes.
 Dactylicum tamen hoc melius resonare poterit,

Hexametrum illibatum.

Si πρῶτον ποσειδῶνς talis præmissa tonne sit,
 Quæ primo spondeon habet, mox dactylon addit:
 Tum post semipedem veniant duo sine reuulsi
 Incolumi sermone pedes, sine parte priorum:

Postquam res Asia veluti, tunc primus ab oris,
De carmine Hendecasyllabo ex penthemi-
meri & dipodia dactylica.

Hendecasyllabon phalæcion.

Ficit hendecasyllabos, sed aliter:

Namque hic de genere est phalæcionum,

Cuius mox tibi regulam loquemur.

Nunc hic talis erit versus, ut hic est:

Carmen ex penthemimeri & dipo-
dia dactylica.

Postquam res Asia, primus ab oris:

At regina graui, saucia cura:

Sic fatur lachrymans, mittit habenas:

Et tandem Euboicis, labitur oris.

Istum semipedem prima sequentis.

Spondeum medium reddit utrinque:

Quartus dibrachys est, quintus in imo

Spondeum faciet siue trocheum.

De carmine ex dactylica hephthemimeri.

Hexametrum.

Quum autem hephthemimeres fuerit diuisio versus,

In tragicis plerumque choris deprenditur unus

Insertus multis non una lege creatis.

Fabula sic Euripidis incluta monstrat Orestes:

Nam tali versu, (cunctis trepidantibus intus)

Argiunum fugiens eunuchus flagitat enses.

Cetera non simili componit lege: sed aptos

Continuo trepidos plures connectit iambos.

Inserit hoc æque Pomponius in chericis sic,

Rhœtais procul à terris: mox dispare versu

Subiecto,

Subiecto, Priamique aras damnare pias: tum,

Obrue nos Danaosque simul: parilem dedit illi.

Non equidem possum tot priscos nosse poetas,

Ut veterum exemplis valeam quæ tracto probare.

Maurus item quantos potui cognoscere Graios?

Quorum præcipue studiis pars musica constat.

Nemo tamen culpet si sumo exempla nouella:

Nam melius nostri seruarunt metra minores.

Septimius (docuit quo ruris opuscula libro)

Carmen ex dactylica hephthemimeri.

Hoc genere assidue cecinit.

Ponere pauca mihi sat erit.

Inquit amicus ager domino,

Si bene mi facias, memini.

Pinea brachia cum trepidant,

Audio canticulum Zephyri.

Sic hephthemimeres seruauit carmine utroque.

Hexametros facies ipsos si cetera reddas:

Inquit amicus ager domino, sere, plurima reddam.

Si bene mi facias, memini tibi soluere grates.

Pinea brachia quom trepidant stridentia flabris,

Audio canticulum zephyri modulante susurro.

Syllaba præterea numero superadditur isti:

Non refert qualis, quum sit suprema futura:

Hoc refert sane, breuis ut penultima fiat:

Ultima qua metro fuit hoc inuenta Sereni.

Carmen phaliscum dactylicum tetrametrum.

Nam lyrici quotiens sua volunt

Carmina per varios dare sonos:

Pluribus illa modis ita novant.
 Dactylicum hoc fieri magis amat:
 Vel si ponitur unus alius
 Pes, modo tertius hunc retineat.
 Talia docta phalisca legimus:
 Nam tibi notius hoc genus erit,
 Carmine si quid ab hoc posuero.
 Quando flagella iugas, ita iuga,
 Vitis & ulmus uti simuleant:
 Nam nisi sint paribus fruticibus,
 Umbra necat teneras amineas.
 Quod tamen ex isto remanebit commate, tale est:
 Arma virumque cano Troie Qui primus ab oris,
 Multa quoque & bello passus Dum conderet urbem,
 Inde toro pater Aeneas Sic orsus ab alto.

Carmen ionicum à maiore qui fiat
 Hexametrum.

Comma ad posterius versus si do pariambum,
 Ipsum & rursus comma loco, ac sic expleo versus:
 Fiet ionicum hoc ἀπὸ μέζοντος, ut modo cernes, (sit,
 Si pariambus ego aut modo vel puto (quem dabimus)
 Ionicum à maiore.

Qui primus ab oris, ego qui primus ab oris:
 Dum conderet urbem, modo dum conderet urbem:
 Sic orsus ab alto, puto sic orsus ab alto.
 Iam porro tenes quod tibi dico bis locandum,
 Non verba eadem dicere, sed pedes eosdem.
 Tres ergo pedes perspicis in commate primo,
 Spondeon enim subsequitur pes pariambus,
 Spondeos item clausula fit commatis huius.

Hæc s

Hæc si repetens, talia cola copulabis,
 Spondeus erit tertius, idem quoque quartus.
 Dum conderet urbem, dum conderet urbem:
 Cernis pariter quattuor adsonare longas:
 Has si veniens in medium pes pariambus
 Discriminet ipsas, (licet ex se tamen ambas)
 Non hic erit extrinsecus intersitus illis:
 Sed qui medius iam sedet in commate primo,
 Dum conderet urbem, medius fit pariambus:
 Fiatque necesse est, iterum commate iuncto.
 Ergo in medium rite datus cola ligabit:
 Nanque efficit ut quæ modo cola dissidebant,
 Alterna simul tempora dent bina quaternis.
 Nunc redde mihi quod volo te tenere semper:
 Longam in geminas sæpe breves solere solvi.
 Nam sæpe cadit dactylus hic, sæpe anapestus:
 Ut posterior syllaba, vel prior soluta est.
 Cedit quoque vel longa breui, brevisque longa:
 Nam quæ vicibus tempora commodant, resumunt:
 Miscèntque trocheos sine fraude sæpe plures:
 Spondeon enim duo faciunt, & pariambon
 Versoque dabunt ordine & hi duos trocheos.
 Nec tres modo, sed quinque etiam videbis esse.
 Dabo versiculos quo tibi res magis probetur:
 Urbem tenuem fouent opum benignitate:
 Hostem tegere est paratus, & stat ipse nudus:
 Est unus Ion hic datus, & quinque trochei,
 Vel quattuor insunt: quoniam suprema semper
 Et longa breui sufficitur brevisque longa.
 Nil autem officiet temporibus vicissitudo.

*Nec enim numero pendere metra syllabarum,
Sua sed pedibus tempora sufficit referre.*

Sic tribrachus interuenit in locum trochæi:

Nam quo fuerint crebrius hi pedes minuti,

Vibrare sonum versiculos magis videmus.

Ἀπὸ ἐλάσσονος autem ratione qua regatur,

Quum de pedibus dissererem, satis probasti.

Ionicum à minore qui fiat.

Ionicum à maiore.

Sed quale metrum continet, nunc referemus.

Dixi Diomedem pedis huius esse formam:

In carmine sic est Diomedem modo magnam.

Ionicum à minore tetrametrum.

Dea fecit dea belli dominatrix Phrygas omnes

Ut in armis superaret, patulis agmina campis

Iacuerunt data leto: pauidi tergaque dantes.

A minore trimetrum.

Petierunt trepida mœnia Troie.

A minore pentametrum.

Simili lege sonantes numeros & Neobola dedit uno

A minore trimetrum.

Modulatus lepide carmine Flaccus:

Miserarum est neque amori dare ludum,

Neque dulci mala vino lauere aut ex-

Ionicum à minore tetrametrum.

animari metuentes patriæ verbera lingua.

A minore trimetrum.

Ita bine variantur, neque cedunt

A minore tetrametrum.

Repetita vice longe breuibus per synaphiam.

Ioni-

Ionicum à maiore.

Spondeus autem metron hoc locatus ante

Permutat, & ex hoc facit ἀπὸ μείζονος adi:

Diutaxat ut ipsum referat clausula versus,

Idémque caput præditus occupet sequentis:

Metron pedibus nanque tribus, semipedem aptat:

Ita sic capiti demptus erit subinde solus.

Quem fecimus ex hoc ἀπὸ μείζονος videri:

Ἀπὸ ἐλάσσονος illam reuocabit synaphiam,

Binis breuibus qua totidem iugare longas

Ex ordine semper solet, & tenere legem:

Non versus ut villo numero pedum regatur,

Sed carminis orsum peragat debita finis.

Exemplar utrunque ex facili sumere possis:

Sic additur, ὁ quàm miserarum est neque amori.

Quom demitur autem miserarum est neque amori,

Ex hoc iterum (nos dare si breues volumus)

Ἀπὸ μείζονος idem modo qui fuit, redibit.

Rarum est neque amori dare ludum neque dulci.

Spondeus erit terminus huius tibi versus:

Spondeus & alter caput occupat sequentis.

Ἀπὸ ἐλάσσονος immobilis omnis synaphia est.

Tetrametrum versus ex heroico qui fiat.

Hexametro duo quando pedes primi retrahuntur,

Ut sermo expletus, partes non occupet ambas,

Tetrametrum remanet versus, seu subditus hic est:

Cantabunt mihi Damœtas & Lyctius Aegon.

Cantabunt mihi quom dempsi, pars cætera restat,

Damœtas & Lyctius Aegon.

Talis carminibus Flacci reperitur epodos:

Laudabunt aly claram Rhodon, aut Mitylenen,
Aut Ephesum, bimariseve Corinthi
Moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Insignes, aut Thessala tempe.

Nanque pedes primos versu si reddo secundo,
Integer hexametrus stabit, nec fiet epodus:
Laudabunt aly claram Rhodon, aut Mitylenen,
Si proficisceris aut Ephesum, bimariseve Corinthi
Moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Aspicias magis insignes, aut Thessala tempe.

Sic etiam ex versu partem quom demo Maronis:
Nosces unde tibi tales geminentur epodi:
Laudabunt aly claram Rhodon, aut Mitylenen,
Damoetas & Lyctius Aegon.

At si quando pedes fini duo deminuentur,
Dum ne discidium verbi quarto pede fiat,
Hic quoque tetrameter similis remanere videtur:
Sed refert illo, versus quo portio prima est:
Ille sequens, aliaque simul quod lege tenetur:
Nanque haec sola potest carmen componere plenum:
Et subiecta aliis dulces absolvit epodos,
Ut mox ostendam: prior apta videtur epodis,
Ut dixi modo: Damoetas & Lyctius Aegon.

Carmen bucolicum.

Pastorale volet quom quis componere carmen,
Tetrametrum absoluat, cui portio demitur ima,
Que solido a verbo poterit connedere versum:
Bucolicum siquidem talem voluerit vocari.
Plurimus hoc pollet Siciliae telluris alumnus:
Ne graecum immittam versum, mutabo latinum:

Dulce

Dulce tibi pinus submurmurat, en tibi pastor
Proxima fonticulis, & tu quoque dulcia pangis.
Ingiter hanc legem toto prope carmine servat.
Noster rarus eo pastor Maro, sed tamen, inquit,
Dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Melibœi?
Non, verum Aegonis: nuper mihi tradidit Aegon.
In tragicis iunxere choris hunc saepe disertis,
Annaeus Seneca, & Pomponius ante secundus.

Tetrametrum ex bucolico.

Tale dedit nobis Pomponius:
Pendeat ex humeris dulcis chelys,
Et numeros edat varios, quibus
Adsonet omne virens late nemus:
Et tortis errans qui flexibus.
Reddo pedes binos (qui nunc desunt) tetrametro:
Rursus de mutilo redit integer.
Pendeat ex humeris dulcis chelys apta choreis,
Et numeros edat varios quibus ecce propinquum
Adsonet omne virens late nemus, aruaque iuxta
Et tortis errans qui flexibus effugit annis.

Aeolicum carmen sapphicum pentametrum
qui fiat.

Hexametrum.

Aeolicum ex isto genuit doctissima Sappho,
Aeolicum.

Quod sit quinque pedum velut hos modo perspicis:
Nam addit primum illa dissyllabon ut libet:
Spondeum nec enim capiti locat omnium:
Sed quia mobilis hic locus, & chorion solet

f

Admiscere, dein quater addere dactylon:
 Cordi quando fuisse sibi canit aethida
 Parisam, florea virginitas sua quum foret,
 Ille terrametro datur ante, disyllabus.
 Cetera pars versus pedibus finita duobus,
 Tale solet colon subiungere, Primus ab oris,
 Continuasse pedes istos in carmine solos
 Dicitur haec eadem praecleara poetria Sappho.

Carmen sapphicum, alias adonicum.

Fingere nobis
 Tale licebit:
 Primus ab oris
 Troius heros,
 Perdita flammis
 Pergama linguens,
 Exul in aliis
 Vela resoluit.
 Saepe repulsus
 Ausone terra
 Mœnia fessis
 Sera locavit.
 Unde latinum
 Post genus ortum,
 Aliaque magna
 Mœnia Romæ.

Hexametrum.

Pluribus idcirco parvis (ut notius esset)
 Versiculis carmen condipotuisse peractum.
 Cetera tetrametris reddemus, quando duobus
 Conserta heroopariterque loquemur iambo.

De

De carmine iambico.

Trochaicum.

Nunc seorsam iam si qua possum colligam.
 Iambicum.

Adesto iambe præpes, & tui tenax
 Vigoris: adde concitum celer pedem:
 Nec alterius indigens opis veni:
 Sed ipse verus, integérque, gestiens,
 Adusta felle qualis ante carmina
 Dabas amarus, vltor impotens tui.
 Vides ut ieta verba rapier impetus:
 Breuémque crebra consequendo longula
 Citum subinde voluat arctius sonum
 Iambus, ipse sex enim locis manet,
 Et inde nomen inditum est senario:
 Sed ter feritur, hinc trimetrus dicitur,
 Scandendo binos quod pedes coniungimus:
 Quæ causa cogat, non morabor adere.
 Nam mox poeta (ne nimis secans brevis
 Lex hæc iambi verba pauca admitteret,
 Dum parua longam semper alterno gradu
 Urget, nec aptis exprimi verbis finit
 Sensus aperte dissidente regula)
 Spondeon, & quos iste pes ex se creat,
 Admiscuerunt, impari tamen loco.
 Pedemq; primum, tertium, quintum quoq;
 Inuere paulo syllabis maioribus.
 At qui cothurnis regios æctus leuant,
 Ut sermo pompe regia capax foret,
 Magis magisque latioribus sonis

f 2

Pedes frequentant, lege seruata tamen,
 Dum pes secundus, quartus, & nonissimus,
 Semper dicatus uni iambo seruiat:
 Nam nullus alius ponitur, tantum solet
 Temporibus æquus non repelli tribrachys.
 Quid? non trocheus temporum est æque trium?
 Est: sed trocheo longa prior syllaba,
 Breuis autem iambo, longa post, cui non potest
 Longam trocheus subdere, & breuem suam
 Breui sequentis, qua fit hoc iambicum:
 En cur iambo non trocheus seruiat,
 Qui metron ipse copulat trochaicum:
 Præbetque nomen, ut loquemur postmodum.
 Habetque & ipse subditissim tribrachyn:
 Qui iure utriusque seruit, & subiunctus est.
 Ecquis creatur, qui creare non potest?
 Nam non ita, ut est longa dissolubilis,
 Breues vicissim contrahi in longam valent.
 Quia solida, findi magnitudo non vetat:
 Diuisa, iungitur sum in unum non queunt.
 Culpatur autem versus in tragædiis,
 Et rarus intrat ex iambis omnibus,
 Ut ille contra qui secundo & talibus,
 Spondeon, aut quem comparem receperit.
 Sed qui pedestres fabulas socco premunt,
 Ut que loquuntur sumpta de vita putes,
 Vtiant iambron tractibus spondaicis:
 Et in secundo & cæteris æque locis.
 Fidemque fictis dum procurant fabulis,
 In metra peccant arte, non inscitia:

Ne sint sonora verba consuetudinis,
 Paulumque rursus à solutis differant.
 Magis ista nostri (nam fere Græcis tenax
 Cura est iambi, vel nouellis comicis)
 Vel qui in vetusta præluent comœdia.
 Aristophanis ingens micat solertia,
 Qui sæpe metris multiformibus nouis
 Archilochon arte est æmulatus musica.
 Sed paulo abimus longius: nunc hanc magis,
 Heroicus quare pedes per singulos,
 At iste binos scanditur, causam loquar.
 Spondeon etenim quia recepit impari
 Tantum loco, vel dactylum, aut contrarium:
 Secundo iambum nos necesse est reddere,
 Qui sedis huius iura semper obtinet:
 Scandendo & illic ponere adsuetam moram:
 Quam pollicis sonore, vel plausu pedis
 Discriminare, qui docent artem, solent.
 Si primus ergo pes eam sumet moram:
 Vbi iam receptum est subdere heroos pedes,
 Versum videbor non tenere iambicum,
 Sed quia secundo nunquam iambus pellitur,
 Moram necesse est in secundo reddere,
 Et cæteris qui sunt secundo compares:
 Vbi non timebo ne quis herous cadat:
 Sic fit trimetrus qui fuit senarius.
 Nunc ipsa metra, quæ redegi, prosequar.
 Iugi trimetro Flaccus usus est semel,
 Ut non epodum subderet, vel demeret,
 Aut adderet, quo legem iambi verteret:

Sed simplici carmen per omne euectus est:
 Quod esse notum versibus primis potest:
 Iamiam efficaci do manus scientiae:
 Supplex & oro regna per Proserpinae,
 Unamque carmen lege tali pertrahit.

Quadratus iambicus qui fiat.

Sed hic trimetrus quando duplicem pedem
 A capite sumet: tunc quadratus dicitur.
 Idemque dictus est & octonarius.

Ergo ante versum collocabo iambicum.

Phaselus ille quem videris hospites:

Quadratus iste talis effici potest,

Adest celer phaselus ille quem videtis hospites.

Trochaicus catalecticus qui fiat.

Si dempta prima syllaba adiecto pedi est,

Quem de duobus esse iambis perspicis:

Quod hinc remansit, creticum reddit pedem:

Est celer phaselus ille quem videtis hospites.

Quia prima quum sit dempta iambo duplici,

Longam relinqui convenit: post alteram

Manere iambum, qui breuem & longam suas

Iungens priori perficit dictum pedem.

Sic creticum si quis velit disringere,

Fiet trocheus, longa & una syllaba.

Præcedet ergo quando cres iambicum,

Habet trocheum, longam & unam: qua sibi

Primam ex iambo dum sequenti copulat

Breuem, trocheos esse iam duos vides,

Et longam iambi: sic trochei ceteri

Fient subinde longa dum breuem sibi

Trahit

Trahit ex iambo, longa & alia linquitur:

Quæ sibi vicissim copulans iungat breuem:

Voluendo totum cogat ordinem pedum:

Donec trocheis restet una in extimo,

Catalexis in quam fiet, ut iam diximus.

Nam cretici tres syllabæ primo loco,

Bis sex iambi, quindecim sunt simul:

Sic numerus impar post trocheos septiens

Habeat necesse est extimam superstitem.

Sed quia trocheos tanquam iambs scandimus,

Ut sit trimetrum, tres erunt bini pedes.

Finem tenebit dactylus, vel creticus:

Trochaicum autem permanebit liberum,

Dum erit trimetrus ex iambs omnibus:

Trochaicus.

Est celer phaselus ille quem videtis hospites.

Iambicus.

Spondeos autem si sequetur creticum,

Habere primum quem potest iambicus,

(Nam primus ipse est, separato cretico)

Vel tertio locetur, aut quinto pede:

Seriem trochei iam labare perspicis:

Quia post trocheum longa superans cretici,

Dum ex sequenti copulat longam sibi,

Vetat trocheos ire iunctos ordine.

Sed quia recepit lex iambi dactylum,

Spondeon, aut qui dactylo est contrarius,

(Ut iam tenemus) impari tamen loco:

Nunc, versus iambi qui pedum primus fuit,

Erit secundus antequam cretico:

f 4

Ex quo trocheus tertium quia separat,
 Hic de sequenti copulat longam alteram:
 Spondeon esse post trocheum propalam est,
 Qui sic secundus trochaicis datur,
 Iambicis ut impari solet loco.
 Nec culpa metri est, si vel hoc vel talibus
 Pes inseratur temporum est qui quatuor:
 Dum prius ipse qui trochaicum facit,
 Et tertio locetur & quinto pede.
 Nam pes uterque quia sibi est contrarius,
 Gaudet locorum dispari custodia.
 Trocheus ergo semper impari loco:
 Parique iambus rite conlocabitur:
 Nihil nocebit quisque curret ceteris,
 Ut quodque metron lege condatur sua.
 Ergo qui versus paratur integer trochaicus,
 Cretico fiet remoto rectius idem iambicus.
 Porro si talis locetur, qualis hic noster modo est,
 Ter tibi spondeum hic semper secundum suggeret:
 Cretico dabit remoto iam tibi hunc, sed imparem:
 Talis locetur, qualis hic noster modo est:
 Simulque iambos nunc suis reddet locis,
 Quos in trocheos retrouertit creticus.
 Verum à magistris versus iste dicitur
 Acephalus, idem qui trochaicus quoque:
 Archilochus anthor traditur talis metri:
 Sed iam pedum quum regulam distinguerem,
 Longam resolui per duas dixi breues:
 Ipsumque posse quinque totas creticum
 Breues habere, quando longas solueris:

Est ergo & ille versus integer meus,
 Quo quinque feci syllabarum creticum:
 Is erit anapestus, quinque post spondens est.
 Exemplam ponam qua locasse Casium
 Libro notavi, quem dedit metris super.
 Beatus ille qui procul negotijs.
 Est creticus pes Socrates, & versus hic,
 Socrates beatus ille qui procul negotijs:
 Hinc soluo primam, tale fit, nec pes labat.
 Diogenes beatus ille qui procul negotijs.
 Quom tertiam, ne tum quidem quicquam perit,
 Demophile beatus ille qui procul negotijs.
 Utrasque quando solueris nil leditur,
 Quod agis age, beatus ille qui procul negotijs.
 Authoret tanto credo me tutum fore,
 Et pro iambo nemo culpet tribrachyn.
 Archilochus autem creticum sicut dedit:
 Iambicus hipponacteus claudi-
 cans, qui fiat.
 Aequè & trimetro iunxit Hipponax pedem
 Nouissimum trisyllabum ex prima breui,
 Longis duabus: antibacchio nomen est.
 Exemplar eius tale possis fingere:
 Phaselus ille quem videtis hospites sabinus:
 Quadratus ut sit, parte ab ima claudicat:
 Erit quadratus reddita nouissima:
 Phaselus ille quem videtis hospites sabinus est.
 Phaselus ergo quem videtis hospites sabinus,
 Aequè est & ipse syllabarum quindecim,
 Ut ille prima parte qui multatus est:

Sed iambicus manebit unde & natus est:
 Ille enim (quia prima pars ex cretico
 Gignit trochaicum) transit in trochaicum:
 Hic ex iambis natus ad finem quoque
 Manebit idem, veniat externus licet
 Pes antibacchus, non erit dispar tamen:
 Namque est iambus tertiam longam trahens.
 Sic ergo versus ex iambis profatus,
 Suis iambis iungit inde septimum:
 Et hunc & illum terminabit semipes:
 Vel quia est trimetrus, antibaccho desinet.
 Frequens in usu est tale metron comicis vetustis:
 Atella, vel queis fabulis actus dedit petulcos,
 Quia sine molli, labile, atque deserens vigorem,
 Sonum ministrat congruentem motibus iocosis.

Alius iambicus Hipponacteus
 claudicans.

Claudum trimetrum fecit aliter Hipponax,
 Ad hunc modum, quo claudicant & hi versus:
 Idcirco græce nuncupatus est οὐδὲλον.
 Hic non iambum reddidit pedem sextum,
 Penultimam sed pro breui trahit longam,
 Novitate ductus, non ut inscius legis.
 Sed quia iugatos scandimus pedes istos,
 Pæona fieri perspicis pedem in fine:
 Epitritos nam primus implet hanc partem:
 Brevis locata cum sit ante tres longas.
 Quare cavendum est ne licentia sueta
 Spondeon, aut qui procreantur ex illo
 Dari putemus posse nunc loco quinto:

Ne

Ne deprehensa quattuor simul longa
 Parum sonoro sine destruant versum:
 Nam dactylum parè mve quid tibi dicam?
 Quum tantum iambus hoc loco probe poni,
 Aliusq; nullus rite posset admitti.
 Hoc mimiambos Martius dedit metro:
 Nam vatem eundem est attico thymo tinctum
 Pari lepore consequutus, & metro.

Iambicus trimetrus acephalus qui fiat.
 Sed & trimetrus, (ut quadratus) hic potest
 Acephalos esse prima quando demitur:
 Fieri que primus pes & istic creticus.
 Nam sicut ille redditur trochaicus,
 Sic versus ante qui videtur integer,
 Adest celer phaselus ille quem vides:
 Quom demo primam, quod relinquo tale sit:
 Est celer phaselus ille quem vides:
 Acephalus ergo, sed trimetrus factus est.
 Archilochus idem est usus & tali metro.

Iambicus trimetrus claudicans qui fiat.
 Vicissim & ille qui quadratus claudicat,
 Et in trimetro claudicare sic potest:
 Phaselus ille quem vides sabinus est:
 Phaselus ille quem vides sabinus.
 Similem locavit Flaccus uno in carmine:
 Sed quia videtur alius ante præditus,
 Ut versus hic, epodus illius foret:
 Ratione quem iam competenti distuli:
 Simul hos loquemur, quando de vinculis metris
 Et hinc & inde veniet aptior locus.

Iambicus dimeter qui fiat.

Nec non dimetrus ex trimetro redditur,
Quacunque partem tertiam si detrahas.
Stabitque versus octo tantum syllabis,
Nisi quando sumet dactylum aut contrarium:

Loco vel iambi qui probatur tribrachys:

Talisque versus hic erit:

Phaselus ille quem vides.

Plerumque nec carmen modo,

Sed & volumen explicat:

Vi pridem auitus Alphius

Libros poeta plusculos

(Vsus dimetro perpeti)

Conscripsit excellentium.

Tales trimetris subdidit Flaccus suis,

Vt carmina ostendant decem.

Ibis Liburnis inter alta nauium

Amice propugnacula.

Archilochus isto seuit iratus metro

Contra Lycamben & filias.

Iambicus dimetrus acephalus qui fiat.

Et hic dimetrus non minus

Vt ille acephalus esse, vel claudus potest.

Adest celer phaselus est:

Quom prima dempta est, redditur,

Est celer phaselus est.

Iambicus dimetrus claudus qui fiat.

At quum suprema claudicat,

Adest celer phaselus.

Flaccus priorem sic dedit,

Esset ut versus prior

Est celer phaselus est:

Post hunc veniret talis hic epodus:

Phaselus ille quem vides sabinus.

Sunt tales hoc uno in carmine,

Ad usque finem permanent compares epodi.

Non ebur, neque aureum

Mea renidet in domo lacunar.

Non ebur, pes creticus,

Longa nam fit tertia

Consonante ex altera.

Neque aureum, prima ex trimetro portio est.

Mea renidet in domo, dimetrus est:

Et ut sabinus, claudicat lacunar.

Pedem hinc iambum duplicem,

Mea reni, si dempseris, relinquatur

det in domo lacunar:

Adest celer phaselus.

Et condere inde carmen

Multi solent poeta.

Horatium videmus

Versus tenoris huius.

Nusquam locasse inges.

At Arbiter disertus

Libris suis frequentat.

Agnoscere hac potestis

Cantare qua solemus,

Memphitides puella

Sacris deum parata

Tinctus colore noctis

Manu puer loquaci,

De Saturnio carmine.

Aptum videtur esse

Nunc hoc loco monere,

Qua sit figura versus,

Quem credidit vetustas

(Tanquam Italis repertum)

Saturnium vocandum.

Sed est origo graeca,

Illique metron istud

Certo modo dederunt:

Nostrique mox poetae

Rudem sonum secuti.

Vt quaeque res ferebat,

Sic disparis figurae

Versus vagos locabant:

Post rectius probatum est,

Vt tale colon esset

Iunctum tribus trochaeis:

Vt si vocet camoenas

Et Naeio poetae

Cum saepe lederentur

Dabunt malum Metelli

Dabunt malum Metelli

Adest celer phaeisus,

Memphitides puella,

Tinctus colore noctis.

Post, Naeio poetae tres vides trochaeos:

Nam nihil obstat trochaeo longa quod suprema est.

Quis nouem sorores,

Sic ferunt Metellos

Esse comminatos:

Nemo poeta.

Clauda pars dimetri.

Car-

Carmen anacreontium choriambicum.

At choriambus vnus

Præditus antibaccho

Claudicat vt priores:

Videro si nouelli

Versus erit poeta:

Lex tamen vna metri est.

Tinctus colore noctis.

Dabunt malum Metelli.

Inachiae puella.

Seu bonis ille custos.

Colon & hoc in vsu

Carminis est Horati.

Tu genus hoc memento

Reddere quom reposcam.

De confusione seu mistura heroici & iambici in alijs generibus.

Hexametron cui iambicon comes.

Nunc quia quae potui videor tractasse seorsum

Heroico profecta, quaeque iambico:

Cetera quae mistis variantur partibus horum

(Vt quibo) metron nitar hinc attingere.

Sed quoniam ex vno possunt adiuncta referri,

Amplectar vltro quod datur compendium.

De versu phalæcio hendecasyllabo.

Hendecasyllabon.

Quem nos hendecasyllabon solemus

Tanquam de numero vocare versum,

Tradunt Sapphicon esse nuncupandum:
 Nanque & iugiter vsa saepe Sappho:
 Dispersosque dedit subinde plures
 Inter carmina disparis figurae.
 Sed primi pedis ante lex tenenda est:
 Spondeon siquidem videmus istuc
 Tanquam legitimum solere poni:
 Post hunc, dactylon, atque tres trochaos.
 Cui nomen quoque phalaco dederunt.
 Verum mobilis hic locus frequenter
 Non solum recipit pedem (ut loquebar)
 Spondeum: sed & aptus est trocheo:
 Nec peccat pede natus ex iambo.
 Exemplis tribus hoc statim probabis,
 Docti carmine quae legis Catulli,
 Cui dono lepidum nouum libellum,
 Arido modo pumice expoliturum.
 Meas esse aliquid putare nugas.
 Quos dixi modo iam pedes, videmus
 Diuersos capiti trium locatos:
 Spondeum cui do, trochaum ari:
 Meas, quis neget hunc iambron esse?
 Hic per commata septies feritur,
 Quales hexametron tomas habere
 Iamdudum tibi differens probauit:
 Ex quibus nunc duo metra copulari
 In unum solidum videbis ortum,
 De prima tome hendecasyllabi.
 Quom componitur ex utroque metro.
 Pars heroica tum prior, duobus

Spon-

Spondeo pede, dactyloque constat:
 Et quem semipedem est necesse linqui,
 Ut sit penthemeres tome locata:
 Exin caetera portio est iambi:
 Quod non difficile est statim notare,
 Quum talis fuerit figura versus:
 Carmen Pierides struunt sorores.
 Haec exordia versusum duorum,
 Carmen Pierides, quod hexametri est:
 Atque iambicon hoc, struunt sorores.
 Completi poterunt utroque metro,
 Carmen Pierides pangunt memorabile musa,
 Struunt sorores Attica dirum nefas.
 Haec diuisio prima computetur.

De secunda tome, hendecasyllabi.

Atque nunc pedibus duobus orta
 Sermonem cohibet, nec exit ultra,
 Sicut semipedem prior traherat:
 Coniungit sibi phalacos trochaos,
 Ut dixi modo, Bacche, Bacche, Bacche:
 Tum versusum videas sonare talem,
 Pangunt carmina iam nouem sorores.
 Nam si quattuor his pedes duobus
 Adest, hexameter profecto fiet,
 Pangunt carmina tergemina memoranda sorores:
 Post hoc, phalaca de tribus trochaes
 Pars est caetera, iam nouem sorores.

De tertia tome, hendecasyllabi.

Exin tertia melius patefcit:
 Carmen Pierides dabunt sorores:

Nam quum dempsero versui, sorores,
 Carmen Pierides dabunt, manebit:
 Carmen Pierides dabunt,
 Hoc metrum choriambicum est,
 Quod pars bacchiacum vocant.
 Hinc primas capiti duas,
 Nec non & totidem ultimas,
 Excrementa magis putant,
 Nec ducunt numero pedum:
 Sunt haec, carmen, itidem dabunt.
 Solum Pierides manet,
 Quod reddit geminum pedem,
 Dicunt quem choriambicum:
 Quia longam sequitur brevis,
 Claudat longa breuem alteram:
 Nam des longa fit, altera
 Iuncta post sibi consona.
 Sic ponunt medium pedem
 Primas inter & ultimas,
 Carmen Pierides dabunt.
 Pars prima hic varie solet
 Spondeum modo sumere:
 Idem saepe & iambus est:
 Hoc de Septimij potes
 Iunctis noscere versibus:
 Geritque intus in oppidum
 Anhelos Panope greges.
 Alter consimiles dedit:
 Opima adposuit senex
 Amori arma feretro.

Trochaum quoque sic locat:
 Purpure leguli senes
 Intus hic ubi consitum est.
 Uig³ est mobilis hic locus,
 Immotus manet ultimus:
 Nanque hic semper iambus est.
 Tendunt latius hoc genus,
 Duos ut choriambicos
 Includant medios pedes:
 Et sit versus ad hunc modum:
 Carmen Pierides dulcisonum dabunt:
 Duplex hic choriambus est,
 Primus, Pierides, dulcisonum, sequens:
 Sic carmen, prius est: finis item, dabunt.
 Ut pes haec habuit prior,
 Sunt qui tradiderint ultima versui
 Tanquam pentametro syllaba dempta sit:
 Quam si restituas pentametrum fore
 Carmen, Pierides dulcisonum dabunt.
 Carmen Pierides dulcisonum dabitis,
 Ut versus quoque sic constet Horatij:
 Mœcenas atavis edite regibus,
 Mœcenas atavis edite remigibus.
 Usque autem videas hoc procul à fide,
 Ut metri genus hoc vatibus inclytis
 Non uno, aut gemino constiterit pede,
 Verum in tres etiam consimiles eat
 Clausos in medio partibus exteris,
 Quod iam pentametri non patitur modus:
 Nam sic tres videas esse pedes datos,

Carmen Pierides dulcisonum si mereor dabunt.
His est omnibus in suis
Libris usus Horatius.
Quo dicam, & quotiens modo.
Nam primum minime suo
Solum carmine protulit,
Ut vates alij solent.
Exemplum Seneca dabo:
Thebis læta dies adest,
Aram tangite supplices:
Pingues cedite victimas.
Tales continuos legis.
Hunc præponit Horatius
Epodum ex geminis subycit alterum:
Exemplum sat erit semel
Nos hoc ponere: ceterum
Bis in carminibus suis
Hunc servat stabilem modum,
Sic te diua potens Cypri,
Sic fratres Helena, lucida sidera.
Sic te diua potens Cypri,
Hic unus choriambus est:
Sic fratres Helena, lucida sidera,
Hic interpositi duo.
Talem quem geminis perspicias effici,
Servat carminibus perpetuum tribus:
Quorum exordia quum prædita videris,
Stabit continuum consimili modo,
Mæcenas atavis adite regibus.
Exegi monumentum ære perennius.

Dona-

Donarem pateras gratæque commodus.
Nec non continuos tres pariles dedit
Versus, & cecinit post alium breuem,
Ex uno simili pede:
Ususque est genere hoc carminibus novem,
Quæ sunt talia, quale est modo quod dabo:
Scriberis Vario fortis, & hostium
Victor, meony carminis alite,
Quam rem cunque ferox nauibus aut equis
Miles te duce gesserit.
Tres binis pedibus cernimus editos:
Vnum quartus habet pedem:
Hanc docti tetracolon vocitant strophem:
Nam post quattuor hos altera vertitur
Ad legem similem consimilis strophe:
In qua sunt alij quattuor hoc genus
Versus, ex quibus hi sunt sibi tres pares.
Præmissi, binos qui capiant pedes,
Vnum quartus in omnibus.
Iam quem perficiunt tres medij sic choriambicum,
Tales continuos carminibus composui tribus.
Tu ne quæsieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi.
Nullam Vare sacra vite prius seueris arborem.
O crudelis adhuc, & Veneris muneribus potens.
Binas hic capiti, totque itidem deme nouissimas:
Fient in medio perspicui tres choriambici.
At versus meus est quem similem composui ex tribus:
Carmen Pierides dulcisonum si mereor dabunt.
Et supra positi sic quoque sunt duo,
Carmen Pierides dulcisonum dabunt,

Ex uno quoque sic fuit,
 Carmen Pierides dabunt.
 Sic te diua potens Cypri.
 Forsan longula visa sit
 Hæc diuisio tertia
 Versus hendecasyllabi:
 Sed tot nos docuit metra:
 Et sunt quæ deceat magis
 Nunc connectere, dum recens
 Hæc est regula, quæ dedit
 Ex se tam varios modos:
 Quam distinguere si velim,
 Cogar (dum paro singulis
 Certas reddere origines)
 Iam tractata retexere.

Carmen hexametrum ex duabus tomis,
 seu priapeum, qui fiat.

Ergo hinc nascitur altera
 Metri regula, cæm duas
 Partes hexametri secans,
 Quæ ternos dirimit pedes,
 Quos si reddideris sibi,
 Hexametrum pedibus cernes constare receptis:
 Qui tamen heroon factis indignus habetur.
 Nanque tome media est, versu non apta seuero:
 Fitque soluta magis, quotiens spondeus inest pes
 Tertius, & quartus: nolunt hunc incolumem ergo,
 Sed de commatibus tradunt constare duobus:
 Ipse etenim sonus indicat esse hoc lusibus aptum:
 Et ferme modus hic datur a plerisque Priapo:

Inter

Inter quos cecinit quoque carmen tale Catullus:
 Priapeum carmen.

Hunc lucum tibi dedico, consecroque Priape:
 Quæ domus tua Lampjaci sita est, quæque Priape:
 Nam te precipue in suis urbibus hæc colit ora
 Hellepontia, cæteris ostreosior oris.
 Et similes plures sic conscripsisse Catullum
 Scimus. Usque adeo hoc genus lex heroica pellit,
 Ut sit utraque portio capta sæpe trocheis:
 Nam discrimine nullo ponit hunc, vel iambum.
 Nec mirabere syllabæ finem commate primo
 Tanquam de pede dactylo fiat tertia longa:
 Nam te precipue in suis, talis versus & alter,
 Hellepontia cæteris, æque est ultima longa:
 Nam quia commata bina sunt, sumunt ambo supre-
 Versus ergo magistri vocant hos Priapeos: (mas.
 Et Maro dat tales: sed quia distinctio verba
 Dissociat, nec tæve aliter, nec partibus æquis
 Distingui patitur pedes, sonus effugit aurem:
 Fronde super viridi, sunt nobis mitia poma,
 Castaneæ molles, & pressi copia lactis.
 Turbabat calo, nunc terras ordine longo,
 Aut capere, aut captas iam despectare videntur.
 Si distinctio separet, nobis mitia poma,
 Pressi copia lactis, terras ordine longo,
 Despectare videntur, fient sic resonantes
 Ut versus sonat alter, quem distinctio nudat:
 Cui non dictus Hylas puer, & Latonia Delos.
 Si quis sic quoque findat primum commatis instar,
 Ex uno choriambico

(De quo differui modo)
 Versus stare videbitur:
 Cui non dictus Hylas puer:
 Thebis leta dies adest:
 Carmen Pierides dabunt.
 Usque autem duo commata
 Possis credere rectius,
 Hec ipsa ut videas dari
 Non hoc, quo modo sunt, sitis,
 Versa sed vice pristina.
 Nanque his commatibus Flaccus Horatius
 Metrum composuit, sed choriambicos
 Ex binis pedibus praeposuit duos:
 Tunc hos iungit epodos, partes (ut modo) duas:
 Ipso carmine iam tibi fiet regula plana:
 Quis multa gracilis te puer in rosa
 Perfusus liquidis urget odoribus
 Grato Pyrrha sub antro?
 Cui flavam religas comam.
 Pergunt caetera post consimili strophe.
 Versus hic igitur sunt pariles duo:
 Quis multa gracilis te puer in rosa
 Perfusus liquidis urget odoribus.
 Post hos quae veniunt, commata perspicis
 Grato Pyrrha sub antro,
 Cui flavam religas comam.
 Cui flavam religas comam prima parte locetur:
 Fiat comma secundum, grato Pyrrha sub antro:
 Versum non dubium est fore quem dicunt Priapeum,
 Cui flavam religas comam, grato Pyrrha sub antro.
 Nec

Nec quod desinit in comam si sit tertia longa
 Dum G consona iungitur, grato Pyrrha sub antro.
 Peccat dactylus istic, quum, sicut modo dixi,
 Primi commatis ultima fiat libera legis.
 Sunt haec alia Flacci vatis carmina quinque.

De quarta tome, hendecasyllabi.

Iam divisio quarta non morosa:
 Qualem suggerimus tomen habebit.
 Carmen suave dedistis ô Camoena.
 Nam quum sustulerimur ô Camoena,
 Pars heroica fiet haec relicta,
 Quae post hos geminos pedes habebit
 Clusum nomine tertium trochaum:
 Carmen suave dedistis.
 Haec heroica iam tome probata est,
 Infandum regina:
 Nam versus sibi parte restituta,
 Illesum renocabit hexametrum:
 Carmen suave dedistis Olympiades mihi musae:
 Infandum regina iubes renouare dolorem.

De quinta tome, hendecasyllabi.

Et quintam breuiter tomen loquemur:
 Spondeum siquidem inter, & secundum
 Quem scis dactylon hic solere poni,
 Si trudas anapestum, inserasque,
 Iungas caetera, iam videbis ipsum
 Consuetopede sotadem loquentum:
 Carmen Pierides dabunt sorores.
 Si dicam lepida palam est profecto
 Quod sit pes anapestus: insero ergo

Spondeo medium atque consequenti
 Hoc nomen lepida, sit omne tale,
 Carmen lepida Pierides dabunt sorores.
 Idcirco genus hoc phalaciorum
 Vir doctissimus undecunque Varro
 Ad legem redigens ionicorum,
 Hinc natos ait esse, sed minores.

De sextatome, hendecasyllabi.

Nunc divisio quam loquemur, adet
 Metrum, quo memorant Anacreontæ
 Dulces composuisse cantilenas.
 Hoc Petronius inuenitur usus:
 Musicum lyricum refert eundem
 Consonantia verba cantitasse.
 Et plures alij: sed iste versus
 Quali compositus tome sit, adam:
 Inuerunt segetes meum laborem:
 Inuerunt caput est id hexametris:
 Si cures reliquos pedes referre:
 Inuerunt animum versus ex carmine Flacci,
 Quod restat, segetes meum laborem,
 Tale est ceu, triplici vias ut oritur
 Trivia rotetur ignis,
 Volucrique Phæbus axe
 Rapidum pererret orbem.
 Nonnulli metron hoc magis putarunt
 Quod sit postera pars ionicorum,
 Quos dicunt ἀπὸ μέτρον & vocandos,
 Ut versus reparetur inde plenus:
 Segetes meum laborem,

O quam

O quam releuarunt segetes meum laborem.
 Trivia rotetur ignis,
 Cernis quotiens hic Trivia rotetur ignis.
 Nec pars hac anapeston, atque iambo,
 Nec non & catalecticam supremam,
 Sed sumat pariambon, & trochaos
 Segetes meum laborem:
 Quod metron soleant pedes Ione,
 Hunc (longas breuibus, breuesque contra
 Alterna vice commodando longis)
 Versum claudere saepe de trochaeis.
 Nec mirum puto, quando Varro versus
 Hos, ut diximus, ex Ione natos
 Distinguat numero pedum minores.
 Galliambus versus qui fiat.
 Hoc si sic repetamus, ut secundo
 Supremam dare syllabam negemus,
 Iuncto commate Galliambos exit:
 Segetes meum laborem, Segetes meum labo.
 Sonat hoc subinde metro Cybeleium nemus:
 Normenque Galliambis memoratur hinc datum,
 Tremulos quod esse gallis habiles putant modos:
 Adeo ut frequenter illum prope ab ultimo pedem,
 Mage quo sonus vibretur, studeant dare tribrachyn:
 Anapestus esse primus, spondeus & solet:
 Duo post erunt iambo, tribrachysve subicitur:
 Linqvitque comma primum catalecticam breuem.
 Pariambus, & trochai duo comma posterum,
 Tribrachysve continebunt, superatque semipes:
 Seruasque Catullum probat ipse tibi liber,

*Super alta vectus Arys celeritate maria,
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit.*

De septima tome, hendecasyllabi.

At quæ septima sit tome, videtur

Hipponactis habere claudicantem,

Quem supra posui: quod ipsa iam nos

Versus formula postea docebit:

Carmen nemo facit meo Sabino:

Carmen nemo, potest heroum reddere versum:

Carmen nemo dabit magno quod par sit Homero.

Claudum est porro: facit meo Sabino.

Nam redde partes, ut quadratus claudicet, priores,

Partemq; & istam versus hic ad hunc modum sonabit:

Quis carmen aut versum novum facit meo Sabino?

Phaselus ille quem vides, facit meo Sabino.

De compage & concinnatione quæ
versus alternet.

Hinc iam cetera metra prosequemur,

Quæ Flaccus varie suis epodis

Nunc unum recinens dato priori:

Nunc binos geminis, tribus vel unum,

Aut binos varie dedit sonantes,

Ut sit tertius atque quartus impar.

Quem tibi tetrametrum iam diximus, hunc tribus tro-

Adiunctis pedibus talem dedit, ut dedi gemellos.

Solvitur acris hyems grata vice veris & fauoni.

Huc differre supra fuit utile, quod sequens epodus

Cum parte iambi tres habet trocheos,

Et nondum species mistas simul ex utroque metro

Tractare adortus, aptius putari

Huc

*Huc differre, magis postquam tibi tota lex iambi
Distincta utrunque planius probaret.*

*Solvitur acris hyems grata vice veris & fauoni,
Trahuntque siccæ machinæ carinas.*

*Solvitur acris hyems grata vice, tetrametros hic est,
Et tres trochæi veris & fauoni:*

Trahuntque siccæ, portio est iambi,

Cas hinc super sit, semipes habetur:

Similes trochæi, machinæ carinas.

Possit videri claudus hic trimetrus,

Duos ut esse duplices primos pedes,

Trahuntque siccæ machinæ, putemus

Claudum antibacchum qui facit carinas.

Sed talem epodum dicitur dedisse

Callimachus ante, de tribus trochæis,

In fine versum phalæcis sonantem,

Quem dico dudum sapphicum vocandum:

Siccæ ducite navitæ carinas:

Nam tale cernis, navitæ carinas,

Ut finis ille est, veris & fauoni:

Quamquam iambicum Flaccus antemisit,

Trahuntque siccæ:

Magis putandum est tres datos trocheos

Quam petat iambum ultimum antibacchum,

Vierque finis lege ut esset una,

Solvitur acris hyems grata vice veris & fauoni:

Trahuntque siccæ machinæ carinas:

Semelque metrum tale copulavit.

Heroo trimetrum semel idem subdidit unum,

Geminas ut iste versus ostendet tibi:

*Mellacana manant ex ilice: montibus altis
 Lewis crepante lympba disilit pede:
 Vtrunq; apertum est, immorari desinam.
 Et dimetrum heroo talem subiunxit epodum:
 Bis usus hoc, nec amplius:
 Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
 Oblivionem sensibus.
 Nox erat & calo fulgebat luna sereno
 Inter minora sidera.
 Necnon trimetro talem epodum comparat,
 Pentametri partem dactylicam subicit.
 Atque dimetron ad hoc, unumque versum reddidit:
 Pecti nihil me sicut antea iuvat
 Scribere versiculos, amore percussum gravi:
 Prior trimetrus est, tamen qui non habet:
 Pentametri pars est, scribere versiculos:
 Ad hoc dimetron perspicis, amore percussum gravi.
 Semelque & istud functus est.
 Itemque epodum non trimetrum edidit,
 Sed versum heroum voluit præmittere totum,
 Dein dimetrum conlocat, commaque dactylicum,
 Et hic, ut ante, versus unus ut foret:
 Horrida tempestas cælum contraxit, & imbres,
 Niuesque deducunt Ionem: nunc mare, nunc silva
 Threicio Aquilone sonant: rapiamus amici
 Occasionem de die, dumque virent genua,
 Et decet, obducta solvatur fronte senectus.*

V I T A

TERENTIANI MAURI,
 EX PETRO CRINITO.

MAurus Terentianus natione Afer, patria Cartaginensis fuit, per eadem ferme tempora excelluit in Poetica, quibus Alphius Anitus, Septimius, Petronius Arbitrator, & Aurelius Apollinaris, qui Iambicos scripsit. Grammatici veteres, si quando citant Terentianum, inter recentiores autores referunt, ut apud Servium & Priscianum legitur. Opus composuit vario multiplicique Carminum genere, de Literis, Syllabis, Pedibus & varijs metris. In quo habita ratione utilitatis, omnem prope gratiam contempsit, ut cum valde laboraret in scribenda atque explicanda varietate Carminum, minime alienum existimavit ab officio eruditionis, si eorum Poetarum exemplis vteretur, qui suis prope temporibus aliquid scripsissent: ut Alphij Aniti, Septimij, atque aliorum: quod his versibus ingenue profitetur,

*Non equidem possum tot priscos nosse Poetas,
 Ut veterum exemplis valeam, quæ tracto, probare.*

*Maurus item quantos potui cognoscere Graios?
 Quorum præcipue studijs pars maxima constat.
 Nemo tamen culpet si sumo exempla novella,
 Nam melius nostri seruarunt metra minores.*

Neque dubium est ipsum Terentianum ad extremam ætatem peruenisse, & in hoc opere condendo ita versari solitum, quasi animum tali studiorum officio recrearet, seniumque suum mollioribus curis transigeret. De hoc Terentiano Augustinus etiam meminit referens illius versiculum de Marco Varrone,

Vir doctissimus vndecunque Varro.

Quod habuerit filium nomine Bassinum, & Nouatum generum, facile colligitur ex ipsis Terentiani carminibus. *Hæc Crinitus.*

At longe magnificentius de Terentiano nostro sentit Ant. Muretus, cum ait,

Terentianus Maurus asperitatem grammaticarum præceptionum inusitata quadam numerorum suauitate condiuit. *item alibi,*
 suauissimus Grammaticorum.

V A R I A S C R I P T V R A
 I N E X E M P L A R I V M
 C O L L A T I O N E
 deprehensa.

Pag. 4. b. 15. Talem absque synaloephe, estque trochæus. alij, talemque
 Pag. 5. 3. Tantillo Pag. 6. 10. cadat v. 13. Quia monosyllabon. alij, Qui
 v. 14. Maurum Pag. 10. 28. Alter sonus est & nota temporum minor
 Pag. 11. 15. vel liquefcit vimque suam amittit s in sonantes, vel legen-
 dum, Vocale, sonantes sibi quod Pag. 12. 5. prelata sed versus vitiosus.
 v. 23. quidam putant legendum, Quæ tum prior v. 25. in aliis, laur
 dico niues, pluuiam, non recte. Pag. 13. 8. est alt. v. 11. sed & hinc hincque
 ita legit Brissæus, vel, sed hinc illincque remittit: vetus scriptura, urget de-
 hinc & dehinc rem. ex quo alij faciunt, dein & dein vide Victorinum
 p. xi. v. x. Pag. 14. 7. lege, thyma, v. 9. al. potest nominare ser. v. 11. Que
 milto hinc se signasse ait Terent. & sinopide pag 34. v. 19. ea nos litteris
 maiusculis discriminauimus. v. 19. ordine puluis cui v. 23. fingitur Pag.
 15. 17. γάρμα ut pen. v. 19. loquor ἄλφα ve, μῦ v. 22. tum ψι. v. 29.
 Sic & Patroclen Hædorea consule Antonium Codrum oratione vi.
 & Agrippam declamat. xv. vbi horum versuum mentio fit. Pag. 16.
 17. Nouateme Pag. 17. 4. sperfidens Pag. 18. 6. alij sic, E vel o græcum,
 putetur ne latinum E vel O. v. 14. lege Pag. 20. 12. His enim &c. hunc
 versum in aliis sequitur alter, Quando & ἄλφα quod videtur dichro-
 non, præponitur. v. 28. Vel &c. abest hic versus in exempl. Francofurt.
 Pag. 21. 1. in aliis legitur, Yes ut dicunt, ακυλα γυία, μῦα, & talia.
 pro ακυλα ἄγυα forte legendum. nescio quid Brissæum mouerit, vt
 ex hoc ἀελογία faceret, & muscæ erithethon esse diceret. v. 5. al.
 vel I dari, Semper I vel V Latinas pos. v. 9. scribe, similiter v. 11. In
 vicem Græca quod I subdita vocalis V. Pag. 22. 8. ἄχαρῆς scribe. v. 17.
 pluris, & omnis & ita lex versus exigit. v. 24. lego abi Pag. 23. 2.
 πῦυκῆν Pag. 24. 27. necesse est Pag. 25. 10. Scand. hic versus al. præce-
 dit alterum Quanta &c. Pag. 26. 2. parte & vno Pag. 27. 2. Esse poterit
 hac priores v. 9. Fiet at iii, pes absolutus fiet at vi, par ei v. 16. producta
 prima v. 19. quia subsidi legit Mycillus. Pag. 28. 6. quom prædita est: v. 8.
 fiat, ante quæ locatur, à sequenti consonans v. 10. lege, transferet vt ver-
 sus suis pedibus constet. & secunda post linea, adiunatur à sequenti
 v. 22. vsus vertit sed claudicat versus. v. 23. al.
 Eolica dialectos autem, mista ferme est Italia. v. 30. alij
 Et iolans flos nisucupatur, quem Graij vocant ἰόν
 Et iolans ille violens, crede Marco Tullio. Pag. 29. 2. Eoli: v. 3. al.
 Eoles & ceteri. quod placet. sin alteram lectionem malis, synæ-
 resis est in Eolys. v. 5. Prorsus) hic versus in aliis melius legitur.

Prorsus ut ego segregandas sic utrasque existimem.

v. 11. qualibet præp. alioquin claudicat. Pag. 31. 17. illi v. 19. Curo quom vel cupio dicis, curro, v. 25. Et merito tunc Q locamus, exig. Pag. 32. 7. tunc enim & seq. v. Et tamen v. 10. lege, Longa sit nam prima ten v. 12. nec digammos v. 20. Nunc quid & mox sic, dicimus: Pag. 34. v. 3. lege potius, Nanque b vel c sonare, porro dg & ceteras Quis queat, si &c. v. 11. cuiusque ut tenent v. 13. & secunda Pag. 35. 3.

Atque item fratrem, frugem atque frondem nominas, & talia, v. 17. al. castes plures, male. v. 26. lege, b, c, g. quas & sequenti pagina v. 2. repetit. Pag. 36. 5. redditas: v. 23. compellit v. 30. leuior N interpolat. Pag. 37. 2. lege, prænomen inde c v. 6. al. dicat v. 22. N solum non videtur v. 27. quod græcum nam est abundat. Pag. 38. 4. lege, Nulla versu seq. atque alia hoc gen. alioquin nulla est synaloephe in atque hoc v. 8. hos versus ita lege, coibunt, vda nisi sit tertia.

Semiuocatus suprema duplicis restat soni,

Præfici in verb. nam ita ut legamus, & lex metri, & sententia ipsa perculat. v. 18. ζεινῖα Pag. 39. 4. al.

Consonam nunquam iugabit, quia sono leui studet, in Victorino leni legitur. v. 8. lege, σόματ & ἐκκεκ. v. 29. E tribus ibid. que sit vda v. 30. al. Esse nec non litterarum syllaba una sex potest.

Pag. 40. 2. hunc versum ita mutauit ex coniectura Brissæus, cum antea legeretur, - scrobs abunde fossus est, vel, fossa est v. 5. legendum,

Nec dabit per se seorsam, sed residuam nominis, Εἰς diphth. v. 13. hinc tibi uiuida, parsq; Pag. 43. 17. Quia & var. Pag. 45. 25. duplo Pag. 46. 9. videtur hab. v. 15. scutum, spatium, spumas v. 27. adnectet Pag. 50. 8. cum scripsi, v. 10. Alternum nutans Pag. 51. 11. requirit, semper aut & recte. v. 20. E & V &c. ita duos hosce veri. reposuit Brissæus. al.

A & E iuncta simul, vel utraque cum illa singula,

Quinta qua vocalis est, longam creabunt syllabam.

v. 27. duplum: quale Pag. 53. 5. breuis hi v. 10. erret quando Pag. 54. 12. quot sit pes iste temp. v. 18. uterque Pag. 55. 16. al. forte Curetum genus Quo modos ludo Pag. 56. 17. al. alipedis male. Pag. 58. 29. fieri semipedem unum Et p. n. a. sunt quaterni, Pag. 59. 6. Fiet hinc v. 19. His primus v. 27. lege, quarta Pag. 63. 26. erit alma Pag. 64. 8. quam dat v. 25. & eius v. 27. quam Pag. 65. 5. Qui nullam Pag. 68. 8. al.

Gentiles nostros inter oberrat equos. v. 27. adent v. 29. libebit ut isto s Pag. 69. 7. Unda unde Pag. 70. 10. sunt v. 28. Dactylicon ne locis Pag. 71. 14. Bacchio Pag. 75. 8. Nam & mel. Pag. 76. 7. ad hoc v. 20. sic Pag. 77. 4. absonare Pag. 78. 20. al.

Simili lege sonantes numeros ad Neobulen

Dedit uno modulatus &c. Pag. 79. 17. al. iterum demere si quod autoris sententiam peruertit. Pag. 80. 19. Illa Pag. 81. 1. hi sunt versus Theocriti,

Αδύτι τὸ ψιδύρισμα, κὴ ἀπίτυς αἰπόλε τήνας

Α ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται ἄδδ' δὲ κὴ σὺ

Συρίοδες

Συρίοδες &c. v. 3. seruant. v. 28. Nam primū addidit illa d. Pag. 83. 19. al. secent al. secet v. 27. paulum Pag. 84. 10. hoc ionicum: v. 20. Et cur iambo nunc v. 14. subdituum v. 16. al. Ec quis creatur quos creare non potest. vt Ec loco Ex positum sit ἀρχαῖκῶς. v. 17. ita, est ut longa Pag. 85. 9. Sed paulum & hoc magis. Pag. 87. 12. Finem) al. post hunc alter versus inferitur, Quia duplici trisyllabus minor pede est. Pag. 88. 8. al. Prior ipse dum sit qui t. & recte. v. 17. al. rectus v. 19. spondeon v. 20. remoto ter tibi Pag. 89. 20. Aque trimetro Pag. 90. 2. Illic v. 28. al. legebatur, Qua cau. Pag. 91. 25. al. Flaccus in carm. v. 27. al. Versus ut hic Pag. 92. 6. Loco ve iambi v. 14. al. Conscribit forte pro cum scribit. Pag. 93. 7. Ad usque ita in vet. l. vt hic excudendum curauimus. alij permanent expungunt. v. 15. Quod ut sab. Pag. 94. 25. al. trimetri. Vide Victorinum. v. 30. nil obest Pag. 95. 3. Et choriamb. Pag. 96. 16. al. Qui vel Quoi ἀρχ. Pag. 98. 7. cum in vet. esset Nec non totidem Brissæus ex ingenio reposuit, Nec non totq; itidem v. 13. al. dicuntq; v. 29. al. optima male. Pag. 99. 13. al. Primus Pierides dabunt, Alter dulcisonum dabunt. v. 23. hic pro remigib. reposuit Brissæus principibus; indignum, puto, ratus, dicere Mæcenatem remigibus editum. sed & apud hunc nostrum, & apud Victorinum multa proponuntur παρὰ δειγματικῶς, vbi ne sententiæ quidem verborū vlla ratio habetur. Pag. 100. 17. al. Bis ex car. Pag. 101. 18. al. Præmissi Pag. 102. 27. in alijs legitur, & quartus non hunc incolumen ergo. Pag. 103. 4. al. legitur, Lampfaci est, & sequenti v. urbibus colit, vide Victorinum pagina 208. ibid. v. 15. al. bina sunt: ambo v. 19. pedis sonus est. v. 29. al. legebatur, findat prima Pag. 106. 18. al. caput est hexametri: Pagin. 107. 29. super atque v. 30. lege, seruasse que Pag. 108. v. 12. al. reddo post, claudicet, Partemq; v. 14. Quis aut versum no. v. 18. persequemur. v. 27. Nunc differre Pag. 109. 1. Nunc diff. v. 21. alij Et quanquam iambum v. 24. Quam post iambo Pag. 110. 2. leuis sonante v. 13. al. legebatur, Prior trimetrus est quem* ionem non habet. v. 17. At hoc v. 19. trimetris addidit. Atqui hæc sunt quæ angusto admodum temporis spatio, & properante prælo obseruare licuit, in quis quauis multa corrupta repræsententur, non hoc tamen nobis æquus lector succensebit. Nulli enim dubium quin ex lectione vet. licet parum integra, germana sapissime eliciatur autoris sententia.